

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра романської філології

**СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОЛОДІЖНОГО МОВЛЕННЯ У
ФРАНЦУЗЬКИХ ФІЛЬМАХ (НА МАТЕРІАЛІ СЕРІАЛУ «ЛЮПЕН» ТА
МУЛЬТСЕРІАЛУ «ЛЕДІ БАГ І СУПЕР-КІТ»)**

Кваліфікаційна робота

на здобуття ОС «бакалавр»
студентки IV року навчання
галузі знань 03 «Гуманітарні науки»,
спеціальності 035 «Філологія»,
спеціалізації 035.055
«Романські мови та
літератури (переклад включно),
перша - французька»,
ОП «Французька мова та переклад,
англійська мова та друга романська мова»,
Альони ЛЮБКІНОЇ

Науковий керівник:

к. філол. н., доц. кафедри романської
філології
Антоніна СКРИПНИК

Рецензент:

к. філол. н., доц. кафедри романської
філології
Олена СОБОЛЄВА

«Допущено до захисту»

Протокол № 9 засідання кафедри

романської філології від 19 квітня 2024 року

Завідувач кафедри _____ **Ірина СИТДИКОВА**

АНОТАЦІЯ

У роботі досліджено особливості французького молодіжного соціолекту як об'єкта лінгвістичних досліджень. Здійснено аналіз соціолінгвістики у системі сучасних лінгвістичних досліджень та вивчено роль молодіжного соціолекту як маркера ідентичності. Розглянуто характеристики молодіжного мовлення на різних структурних рівнях мови, а також джерела його поповнення у Франції. Досліджено вікові та соціальні особливості використання молодіжного мовлення.

У другому розділі роботи проаналізовано функціонування молодіжного мовлення у французькому кіномистецтві в залежності від віку цільової аудиторії. Особливу увагу приділено молодіжному соціолекту в кінопроектах, спрямованих на підліткову аудиторію (на матеріалі мультсеріалу “Леді Баг і Супер-кіт”) та дорослу аудиторію (на матеріалі серіалу “Люпен”). Зроблено висновок про відмінності у використанні та стилістичному забарвленні молодіжного мовлення в залежності від вікової групи цільової аудиторії.

Дослідження виявило плідний матеріал для вивчення лінгвокультурної та світоглядної репрезентації молодіжного соціолекту. Зроблено висновки про функції та методи активізації молодіжного соціолекту у кінематографі, а також про його вплив на формування мовної ідентичності молоді через кінематографічні проекти.

Ключові слова: соціолінгвістика, соціолект, молодіжний соціолект, верлан, арго.

ABSTRACT

The study investigates the features of French youth sociolect as an object of linguistic research. An analysis of sociolinguistics within the system of modern linguistic studies has been conducted, and the role of youth sociolect as a marker of identity has been examined. The characteristics of youth speech at various structural levels of the language, as well as the sources of its enrichment in France, have been considered. The age and social peculiarities of the usage of youth speech have been explored.

In the second chapter of the study, the functioning of youth speech in French cinema depending on the target audience's age is analyzed. Special attention is given to the youth sociolect in film projects aimed at teenage audiences (based on the animated series "Miraculous: Tales of Ladybug & Cat Noir") and adult audiences (based on the series "Lupin"). Conclusions are drawn about the differences in the usage and stylistic coloration of youth speech depending on the target audience's age group.

The research has revealed fruitful material for studying the linguistic-cultural and worldview representation of youth sociolect. Conclusions are made about the functions and methods of activating youth sociolect in cinematography, as well as its impact on the formation of youth's linguistic identity through cinematic projects.

Keywords: sociolinguistics, sociolect, youth sociolect, verlan, argot.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ФРАНЦУЗЬКИЙ МОЛОДІЖНИЙ СОЦІОЛЕКТ ЯК ОБ’ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	8
1.1. Соціолінгвістика у системі сучасних лінгвістичних досліджень	8
1.2. Особливості французького молодіжного соціолекту.....	11
1.2.1. Молодіжний соціолект як маркер ідентичності	11
1.2.2. Характеристики молодіжного мовлення на різних структурних рівнях мови	14
1.2.3. Джерела поповнення молодіжного мовлення у Франції	19
1.3. Вікові та соціальні особливості використання молодіжного мовлення.	23
Висновки до першого розділу.....	29
РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІОНУВАННЯ МОЛОДІЖНОГО МОВЛЕННЯ У ФРАНЦУЗЬКОМУ КІНОМИСТЕЦТВІ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ВІКУ ЦІЛЬОВОЇ АВДИТОРІЇ	31
2.1. Особливості молодіжного соціолекту в кінопроектах направлених на підліткову аудиторію (на матеріалі мультсеріалу «Леді Баг і Супер-кіт») ..	31
2.2. Особливості молодіжного соціолекту в кінопроектах направлених на дорослу аудиторію (на матеріалі серіалу «Люпен»)	45
2.3. Відмінності у використанні та стилістичному забарвленні молодіжного мовлення в залежності від вікової групи цільової аудиторії.....	60
Висновки до другого розділу	68
ВИСНОВКИ	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	75

ВСТУП

На сьогоднішній день тенденція до індивідуалізації людини продовжує набирати популярність. Суспільство розділяється на все більшу кількість груп в залежності від віку, інтересів, принципів, вірувань тощо. У процесі цієї сепарації дуже важливим є відображення особливостей кожної групи, в тому числі і за допомогою мовних засобів.

Мова – є важливим соціальним чинником, одним з перших факторів, що впливають на сприйняття людини оточуючими. За допомогою темпу, гучності та емоційності мовлення може бути сформоване певне враження про людину. Тому для представників різних соціальних груп так важливо, мати свої відмінні мовні особливості, і, на разі, молодь є спільнотою, що найбільше бажає встановлення певних границь з іншими віковими групами. Таким чином, молодіжні соціолекти мають багато відмінностей, які репрезентуються по різному в залежності від комбінації певних соціальних чинників.

Тому, **актуальність** даної роботи полягає в вивченні засобів та методів мовної сепарації молоді на практичному прикладі французького молодіжного соціолекту, а також його репрезентації у кіномистецтві в залежності від цільової аудиторії проєкту.

Хоч з питання молодіжного мовлення існують численні праці та багато з них присвячено французькому «parler de jeunes», в україномовному науковому середовищі не існує практичних прикладів його застосування та класифікації. Цим зумовлена **наукова новизна** роботи.

У нашому дослідженні як базову систему шляхів поповнення та утворення французького соціолекту ми використали дослідження проведені К. А. Нужною. Виокремлені нею категорії використовуються різними підгрупами соціально-вікової групи, що розглядається, тим самим поглиблюючи розуміння соціальної структури сучасної Франції. Тема молодіжного соціолекту розглядається і в працях інших вчених – серед французьких науковців це Марк Сурдо, Еліан

Жерар, Бріжіт Кернел, Райнер Грутман та інші. Серед українських дослідників дослідженням французького молодіжного мовлення займаються наступні: О. В. Макарова, Л. О. Ставицька та М. Ю. Руденко.

Теоретичне значення дослідження полягає у виділенні молодіжного мовлення серед інших типів соціолекту, аналізі його функціонування та його значення для його мовців, виокремленні способів його поповнення та формування, різноманітності його вживання.

Практичне значення роботи полягає у глибшому розумінні французького молодіжного соціолекту на репрезентативному рівні, огляді способів його відтворення у кінопроектах з різною цільовою аудиторією. Наше дослідження виявляє практичну різницю у вживанні унормованої мови та «parler de jeunes», а також дозволяє розглянути різні способи його використання.

Метою цієї праці є продемонструвати функціонування французького молодіжного соціолекту в його натуральному середовищі та виявити різницю в його репрезентації на дорослу та підліткову аудиторію.

Досягнення поставленої мети потребує вирішення таких завдань:

1. Опрацювати поняття «соціолінгвістика» та визначити її місце в сучасній системі лінгвістичних досліджень.
2. Пояснити поняття «соціолект» та які чинники його визначають.
3. Дати визначення поняттю «parler de jeunes», з якою метою та ким воно використовується.
4. Розглянути функціонування молодіжного соціолекту на різних мовних рівнях.
5. Вказати шляхи збагачення молодіжного соціолекту, форми його існування.
6. Визначити відмінності вживання молодіжного соціолекту в залежності від віку та інших чинників впливу.
7. Розглянути функціонування молодіжного соціолекту в мультсеріалі «Леді Баг і Супер Кіт», визначити його основні характеристики.

8. Проаналізувати функціонування молодіжного соціолекту в телесеріалі «Люпен», охарактеризувати його особливості.
9. Порівняти моделі функціонування молодіжного соціолекту в двох обраних серіалах, пояснити причини відмінностей та їх вплив на глядачів.

Об'єктом дослідження є французьке молодіжне мовлення, а **предметом** – відмінності його репрезентації у французьких кінопроектах з різними цільовими аудиторіями.

Матеріалом для дослідження слугував мультсеріал Томаса Астрюка та Вілфріда Пейна «Леді Баг і Супер Кіт» та телесеріал компанії Netflix «Люпен». В процесі дослідження ми вдавалися до таких **загальнонаукових та власне лінгвістичних методів**: аналіз і синтез, опис і класифікація, метод якісного аналізу даних, порівняльний метод.

Структура роботи. Наукова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, а також списку використаних джерел, що нараховує 40 пунктів і списку ілюстративних джерел, що складається з 4 пунктів.

РОЗДІЛ 1. ФРАНЦУЗЬКИЙ МОЛОДІЖНИЙ СОЦІОЛЕКТ ЯК ОБ'ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1.1. Соціолінгвістика у системі сучасних лінгвістичних досліджень

Існує багато визначень терміну «соціолінгвістика», але всі вони зводяться до схожих понять. Так в академічному тлумачному словнику української мови подане наступне визначення: «соціолінгвістика – це галузь мовознавства, що становить синтез соціології та лінгвістики і вивчає питання суспільного існування й суспільні умови розвитку мови» [1, с. 476]. Визначення професора М. П. Кочергана не набагато відрізняється від попереднього: «Соціолінгвістика – наука, яка вивчає проблеми, пов'язані із соціальною природою мови, її суспільними функціями, механізмом впливу соціальних чинників на мову і роллю мови в житті суспільства» [2, 176].

Тож на відміну від звичайної лінгвістики, що займається безпосередньо мовними знаками та їхніми комбінаціями, соціолінгвістика «...наголошує саме на тому, як використовують мовний знак люди, – всі однаково чи по-різному, у залежності від свого віку, статі, соціального положення, рівня й характеру освіти, конфесійної приналежності, від рівня загальної культури і т. ін» [10, с. 19] – це і є ті самі соціальні чинники впливу на мову, до них ми ще можемо віднести місце проживання та безпосередньо мовленнєву ситуацію.

Соціолінгвістика як наука виникає у 1960-х роках, утворившись насамперед на перетині мовознавства та соціології, про що свідчить назва нової галузі, а також соціальної психології та етнології. Сам термін було введено у науковий обіг у 1952 році соціологом Х. Каррі. А у Франції у 1956 в році з'являється термін «соціологія мови» у назві роботи М. Коена «За соціологію мови». Частина дослідників вважає Коена попередником соціолінгвістики, але не всі вчені признають синонімічність термінів «соціологія мови» та «соціолінгвістика». Так, Т. В. Угрин у своїй статті зазначає, що термін

«соціологія мови» вживається, коли «...наголос ставиться на соціальному аспекті досліджуваної проблеми чи то, скажімо, при аналізі соціальних репрезентацій, дослідженні питань співвідношення мови та ідентичності...» [12, 483], соціолінгвістика ж у свою чергу більше зосереджується на дослідженні «...лінгвістичних особливостей варіативності, дискурсивного аналізу, мовленнєвих актам окремих носіїв мови, мовних груп чи спільнот...» [12, с. 483], таким чином Т. В. Угрин називає соціолінгвістику «соціологією дискурсу».

Так само, американський вчений Дж. Фішман стверджує, що соціолінгвістика досліджує соціально обумовлену варіативність мовного вживання [24, с. 8], тоді як соціологія мови зображає соціально обумовлені мовні варіанти як цілі, як перешкоди і як стимулятори соціальної взаємодії, а власне користувачів мови та їх способи вживання цих мовних варіантів – як аспекти більш загальних соціальних систем і процесів [24, с. 9].

Стрімкий розвиток французької соціолінгвістики починається лише у другій половині ХХ століття. Важливого значення набуває розрізнення окремих видів соціолінгвістики. Анрі Буайє, наприклад, вважає за потрібне виокремлювати та відрізняти загальну соціолінгвістику від конкретної, яка в свою чергу має різні галузі, як прикладна соціолінгвістика, соціолінгвістика контакту мов та культур, соціолінгвістичний аналіз варіативності та дискурсивний аналіз [17].

З кінця 1980-х років у Франції розвиваються нові форми дослідження, такі як соціолінгвістика праці або міська соціолінгвістика. «Вищеназвана течія породила, з одного боку, численні аналізи молодіжного мовлення, які ставлять питання про самовираження соціальних груп, мовні зміни та процеси соціолінгвістичного схрещування, а з іншого — теоретичні та описові праці стосовно багатомовності у великому місті». [16, с. 26]

Опорне поняття соціолінгвістики, яким ми оперуватимемо в нашій роботі, – це «соціолект». Сам термін з'явився наприкінці 1960-х років. Українська дослідниця О. О. Селіванова пояснює необхідність введення терміну

«соціолект» метою «...уникнути багатозначності термінів жаргон, аргі, сленг, соціальний діалект» [9, 330]. Тож, за її визначенням, соціолект – це соціально марковані лексеми та словосполучення певної суспільної групи (професійної, вікової та ін.) у межах національної мови. Соціолект розглядається як «...додаткова лексична система для певних форм мовного існування, що представляє паралельну експресивно-оцінну, найчастіше стилістично знижену синонімію позначень загальновідомих понять і належить певній соціальній субкультурі» [8, с. 73].

Як і у випадку з діалектом, відмінні риси соціолекту можуть мати лексичну природу (вибір слів), морфосинтаксичну (утворення і послідовність слів) або фонетику (наголос, інтонація, мелодія), але з відмінністю, що ці риси стосуються соціального становища мовця, а не його географічного походження [26].

Існує велика кількість різноманітних спроб класифікувати соціолекти, але наразі не існує однієї узгодженої системи. Наприклад, у США вчені розрізняють групові жаргони, професійні діалекти і арготичну лексику. Е. Партрідж своєю чергою виділяє в нестандартній лексиці такі підсистеми мови, як сленг, колоквіалізми, кент та вульгаризми [35]. Ще одна категоризація розподіляє соціолекти залежно від їхньої природи, призначення, мовних ознак і умов функціонування: 1) власне професійні «мови» (точніше – лексичні системи); 2) групові, або корпоративні, жаргони; 3) умовні мови (арго) ремісників, торговців і близьких до них соціальних груп; 4) жаргон (арго) декласованих елементів. О. О. Селіванова вважає цю класифікацію найбільш влучною та несуперечливою [9, 330]. Найпростіший розподіл знаходимо в Л. О. Ставицької, на думку якої «...найприйнятнішою є така термінологічно-поняттєва парадигма соціальних діалектів: аргі, жаргон, професійний жаргон, сленг» [11, с. 22].

Тож, можна зазначити, що найпоширеніші терміни, вжиті у всіх наведених класифікаціях – це аргі, жаргон та сленг. Перші два терміни – французькі за походженням (франц. argot, jargon), третій – англійський (англ. slang). Усі три терміни часто використовуються як синоніми, але загальноприйнята відмінність

в їх уживанні така: сленг позначає «нестандартну, неформальну лексику загального використання», а також «спеціальну лексику підгруп і субкультур». Жаргон – слова і вирази, характерні для тієї або іншої професії чи різновиду діяльності. Арго – особлива мова (або особлива лексика) кримінального світу [7, с. 17].

Соціолект є важливим соціальним маркером людини, але певні соціолекти є неприйнятними в інших спільнотах. Так, наприклад, В. Лабов в своєму дослідженні про «афро-американський» жаргон виклав спостереження, що цей варіант соціолекту, його типова вимова та синтаксис, ставлять його мовців набагато нижче в соціальній шкалі [31].

Таким чином, усе вищенаведене свідчить, що соціолект може існувати не тільки в межах певного прошарку суспільства, а і як маркер культурної спільноти. Для французької спільноти характерним прикладом є верлан (франц. *verlan*), який водночас об'єднує соціальні, просторові та культурні фактори [26].

1.2. Особливості французького молодіжного соціолекту

1.2.1. Молодіжний соціолект як маркер ідентичності

Молодіжне мовлення, або ж «*Parler des jeunes*» французькою, дослідники так само називають «*langue djeuns*» (від *djeuns*, що на арго позначає «молодь»), оскільки більшість його користувачів – це молодь, а також «*langue des cités*» або «*argot des cités*» (мова передмість), «...тому що нею розмовляють зокрема мешканці передмість Парижу» [5, 64]. Для того, щоб спростити розуміння цієї роботи, надалі будемо вживати єдиний термін «**молодіжний соціолект**», синонімічний до французького «*parler de jeunes*».

Тож, для розуміння цього терміну візьмемо наступне визначення: молодіжний соціолект – це «...соціальне явище, один із варіантів загальнонародної мови, обумовлений віковим, соціальним і світоглядним критеріями, що має певні відхилення від нормативної мови, використовується

молоддю в умовах невимушеного спілкування і вирізняється наявністю переважно заниженої емоційно-оцінної лексики». [3, с. 68] Таким чином, молодіжний соціолект є проміжною ланкою між літературною, уніфікованою мовою та ненормованою лексикою.

Характерні риси такого типу спілкування виявляються на психологічному рівні. До них належать неформальність, надмірне вживання гумору, сарказму, високий ступінь емоційності, фамільярність, менша, порівняно з іншими типами, кількість ввічливих форм та «...прагнення до нестандартного самовираження, властивого даній групі» [37, с.12].

Молодіжний соціолект можна поділити на певні групи використання за наступними критеріями: віковий (школярі, студенти тощо), соціальна приналежність (рід діяльності), територіальна ознака (місто, передмістя), гендерний критерій та ступінь освіченості. В цілому розглядається 2 основні типи молодіжного соціолекту: мовлення школярів та студентів (*langue djeunes*) та так зване «*argot des cités*» (тобто «мова передмість») [5, с. 64].

Мовлення школярів та студентів має багато загальних рис з професійним мовленням. Зазвичай це закриті групи, що вирізняються в залежності від вивчаємих дисциплін, атмосфери, що панує в групі, та, не менш важливо, викладачів, які мають вплив на представників групи.

Вживання молодіжного соціолекту є вкрай важливим для молодих представників соціуму, адже це допомагає їм самоідентифікуватися, «відділитися від маси». Проблеми підлітків та юнаків із батьками змушують молодь бажати сепарації і перший рівень на якому вони можуть це зробити – саме мовна незалежність. Окрім того, постає й інше питання, а саме приналежності до групи: відмова від використання молодіжного соціолекту може бути розцінена однолітками, як ознака скутості чи, навіть, зверхності мовця. Тож, у підсумку, причини використання підлітками молодіжного соціолекту зводяться до двох головних: сепарація від батьків та асиміляція з однолітками.

«Le français des cités», в свою чергу, в межах сучасної соціолінгвістики є ідентифікатором середовища, за допомогою якого історично-, культурно- чи - соціально-пригнічені групи населення зберігає право на протистояння встановленим мовним одиницям, тим самим протиставлячи себе іншим представникам суспільства.

Цей варіант молодіжного соціолекту був в першу чергу сформований великою кількістю переселенців з колонізованих Францією територій, серед людей, які були змушені відмовитися від своєї рідної мови, але протестували проти цього. Так, О. В. Макарова у свої статі присвяченій верлану каже: «мова за таких умов стає одним із засобів, що виражає ненависть, описує несправедливість і соціальну незахищеність, показує приналежність до певної групи – *la bande* (точніше, *deuban*) – і відділяє від широкого загалу» [4, с. 451].

Розповсюдження цього типу соціолекту вар'юється в залежності від регіону, міста і, навіть, кварталу. Наприклад, квартал Бельвіль в Парижі, де китайська, арабська, берберська та африканські мови вживаються не лише в сім'ї, а так само і на комерційному рівні та у громадських службах.

Здебільшого фінансова ситуація емігрантів у таких районах є складною, що призводить до їх замкнення у гетто, з якого дуже важко вибратися. Населення гетто розробляє власний спосіб життя, який захищає його від суспільства за межами їх простору, але одночасно ув'язнює його в не вигідних умовах проживання. Можна сказати, що вони замикають себе у середовищі, з якого намагаються втекти. Все це призводить до проблем, які породжують сегрегацію та расовий тиск.

Мешканці гетто створюють власний спосіб життя, що ізолює та захищає їх від суспільства, але тим самим позбавляє можливості покращення умов проживання, що, враховуючи все вище-вказане, і породжує вказані проблеми.

З іншого боку, як зазначає в своїй праці В. Каспарова «події у передмістях іноді надмірно медіатизуються; про це, наприклад, свідчать бійки та

заворушення у листопаді 2005 року, що лише погіршили негативне уявлення людей про передмістя та молодь, що з них виходить» [29, с. 8].

З цих проблем випливає, що молодь передмістя розвиває власну мову, яка їх характеризує, а також специфічну культуру, з метою ідентифікації. Приналежність до групи «des jeunes de la cité» обов'язково виявляється через мову, яку вони використовують. Це для них код, який вони всі знають та розвивають. Особливий акцент ставиться на тому, щоб їх мовлення було зрозумілим лише в межах окремої групи. Таким чином, згідно з висновками французького вченого П'єра Гіро, «...це ознака бунту, відмови та глузування над встановленим порядком, якому повинна слідувати кожна людина в суспільстві» [27].

1.2.2. Характеристики молодіжного мовлення на різних структурних рівнях мови

У цьому підпункті ми виділимо, які емпіричні елементи обґрунтовують групування та категоризацію молодіжного соціолекту як окремого підтипу мовлення у французькій мові.

1. Лексичний рівень:

Сучасний молодіжний соціолект суттєво відрізняється від його давніших традиційних форм через зміни в меті його вживання: криптографічна функція соціолекту все більше поступається ідентифікаційній та суспільній функціям [25]. На наш погляд, ці спостереження потребують детальнішого аналізу.

По-перше, криптографічна функція все ще залишається важливою в мовних практиках молоді, що підтверджують результати анкети, яку заповнили 51 учень з різних класів школи [39]. Відповідаючи на запитання «Навіть якщо ви цього не робите, навіщо використовувати в школі іншу мову, окрім французької?», кожен третій учень (17 із 51) пояснив використання іншої мови саме криптографічною функцією, зазначаючи, що це потрібно «щоб [інші] не зрозуміли».

По-друге, важко, навіть неможливо, визначити вплив ідентифікаційної або криптографічної функції слів, якщо не пов'язувати їх з конкретними мовними елементами, які використовуються в реальних соціальних ситуаціях. Як зазначали Конін і Гадет [20] динаміку цих варіантів можна зрозуміти, розглядаючи їх у контексті «соціально значущих» взаємодій і не відокремлюючи від інших мовних рівнів.

Більше того, те, що виглядає як зміна функції, потрібно розглядати в ширшому контексті зміни сприйняття зв'язку між соціолінгвістичними процесами та формуванням ідентичності. Як зазначає Бовуа [13] (тут і далі переклад наш): «Мовні варіації підліткового віку можна порівняти в усіх відношеннях з варіаціями будь-якої групи, чия ідентичність є предметом конкретної претензії».

Деякі автори все ще розрізняють «*language des cités*» (мову передмість) і молодіжний соціолект на основі кількості запозичень, особливо з арабської мови. Це підтверджує етнічну ідентичність респондентів та показує багатомовну динаміку в передміському середовищі. Запозичення, які використовуються як альтернативні коди і стають звичними в комунікаційних мережах, ілюструють, як переосмислюються групові приналежності.

2. Фонетичний рівень:

Хоча французька соціолінгвістика довгий час не звертала уваги на фонетичний рівень мовних практик молоді, низка досліджень все ж виявила деякі тенденції. Хоча цих досліджень недостатньо, щоб робити широкі висновки, вони показують певні зміни, які спостерігаються в різних контекстах. Це ставить питання про те, як ці зміни інтегруються в загальну французьку мову.

По-перше, на сегментарному рівні було описано кілька явищ. Наприклад, Біллє [15, с. 120] помітив сильну, стиснуту вимову звуку /r/, що надало їй «арабського забарвлення».

Основним і найбільш вивченим явищем є палаталізація та африкація приголосних звуків (/t/, /d/, /k/, /g/) [28]. У дослідженні, проведеному в Ла-Курнев і Фонтене-су-Буа, Джамін показав, що африкація залежить від статі (хлопчики африкують більше, ніж дівчата), віку (15-25-річні виробляють більше африкатів, ніж 30-50-річні) і походження (молоді люди з північно африканським корінням африкують більше, ніж ті, чиї батьки мають інше походження). Найсильніша кореляція спостерігається зі ступенем «інтеграції у вуличну культуру».

Африкати були помічені протягом тривалого часу в різних місцях і мовах Франції, а також у кількох інших адстратах (північноафриканська французька, розмовна арабська, англійська, італійська, іспанська, ромська). Відсутність стигматизації цих звуків у передмістях Парижа робить їх потенційними кандидатами на мовні зміни.

Щодо надсегментного рівня, то на питання Дюе і Казанови [22] про існування «мелодійних кліше» в міському мовленні було дано кілька відповідей. Романо [36] говорить про «мелізми», а Легка і Ле Гак [32] описують «акцент передмість», що характеризується різким падінням тону, але все ж наближається до інтонаційного контуру стандартної французької мови. Їхнє дослідження показує, що цей «акцент» розпізнають студенти з Руана, які не живуть у передмістях.

Стюарт і Фаг'ял [38] описали зміщення акценту на передостанній склад у учнів середньої школи з Ла-Курнева під час виконання завдання з опису зображень. Вони дослідили психосоціальні оцінки і атрибуції, пов'язані з цією нестандартною акцентуацією, і показали, що ці атрибуції стосуються етнічного походження мовців (Магриб), їхнього ставлення (агресивність) і психологічного стану (гнів).

Хоча розвиток цього просодичного варіанту можна розглядати як своєрідну системну регуляцію, його значення як стереотипу обмежує шанси на внесення лінгвістичних змін.

3. Морфологічний та синтаксичний рівні:

Щодо цих двох рівнів, Конін і Гадет у своїй статті 1998 року підкреслюють, що мовні форми молоді з робітничого класу залишаються досить стабільними і не показують багато нових явищ. Вони зазначають, що «рідкісна поява нових явищ може бути пов'язана з усіма формами популярної мови і не є специфічною для молоді» (наприклад, паратак西斯, використання «*que*» тощо). [20, с. 114]

Проте є три явища, які, здається, не належать до цієї спадкоємності. Два з них поширюються в суспільстві, а третє залишається обмеженим у вузьких групах.

Третє явище, яке не є широко вживаним, полягає в повторенні дієслівного сполучення в кінці висловлювання, що створює ефект наполегливості:

« *on part à sept heures, on part* ».

У наведеному прикладі «*on part à sept heures*» є повним реченням, де «*on part*» є дієслівним словосполученням. Повторення «*on part*» після основного речення "on part à sept heures" підкреслює той факт, що виїзд о шостій годині є підтвердженням і важливим. Це також може слугувати для посилення розуміння або важливості інформації для мовця.

Друге - це усічення морфеми [e] в кінці дієприкметника минулого часу або інфінітиву, що може бути морфологічним явищем або результатом апокопи.

« *c'est lui qui t-[e] l'a vol-[é]* ».

У будь-якому разі, ця тенденція до зникнення складу в кінці дієслівних форм призводить до вилучення морфеми, що є відносно новим явищем.

Нарешті, з морфосинтаксичної точки зору, непряма мова часто включає вигуки як вступні слова для прямої мови. Наприклад, у наступному уривку ми розглянемо безсистемне використання звороту «*faire*» + 'вигук' + 'цитована мова':

Пряма мова:

Alice : Tu as aimé le film hier soir ?

Bob : Ouais, c'était génial ! Mais je n'ai pas trop aimé la fin.

Alice : Ah bon ? Pourquoi ?

Bob : Je trouve que ça manquait de suspense.

Непряма мова:

*Alice : "Hier, j'ai demandé à Bob s'il avait aimé le film. **Il fait**, ouais, c'était génial, mais **il fait, euh**, j'ai pas trop aimé la fin. Alors je lui ai demandé pourquoi et **il fait** je trouve que ça manquait de suspense."*

У таких випадках вигук виконують роль «маркерів автентичності», в інших ситуаціях їх краще розуміти на прагматичному та інтерактивному рівнях.

4. Прагматичний рівень:

Коли ми говоримо про «мову молоді», нас вражає наявність негативної аксіології (НА), що включає такі категорії, як «образи», «вульгарна лексика», «агресивність», «некультурність» і «вербальне насильство».

«Образа» не є суто лінгвістичною категорією, тому важливо не вважати кожне «грубе висловлювання» чи «вживання принизливого терміну» образою в звичайному розумінні. Вона виконує кілька функцій: позначення міжгрупових кордонів, маркування позиції або ролі, санкціонування за порушення правил групи однолітків, демонстрація солідарності (так звана «образа солідарності») та умовна образа (типу «якщо [щось], то НА»).

Рідше розглядається сфера позитивної аксіології, яка включає вирази, що стосуються позитивної оцінки референта, дає підстави для перегляду багатьох гіпербол, які зараз широко використовуються (наприклад, «*ça tue*», «*c'est (trop) de la balle*», «*ça déchire (grave/sa race...)*»).

У тій же сфері прагматики та взаємодії, поточне дослідження великого обсягу практик молодих хлопців з Гренобля віком від 10 до 16 років (які мешкають у соціальних будинках у центрі міста) показує, що численні вигуки можуть виконувати різноманітні функції, від позначення черги у розмові або зміни теми до спрямування висловлювання до співрозмовника під час полілогу. Формально ці вигуки можуть бути звуковими (наприклад, «oh») або використовувати фрази (наприклад, «*ma parole*», «*la vie de ma mère*», «*le Coran*»), які тоді втрачають свою первинну цінність і далі переосмислюються з прагматично-семантичної точки зору.

Подібно до позитивних висловів, згаданих вище, більшість цих взаємодіючих елементів є частиною мовної практики не лише молоді та міських мешканців. Проте варто відзначити, що саме співвипадковість та частота деяких з цих рис утворюють стиль і стоять в основі розуміння у термінах «квазі-індивідуалізованого» різноманіття. Проте відсутні кількісні дослідження, які б дозволили встановити пороги та ефекти цих порогів [23].

Різні описані тут елементи підтверджують тезу про те, що мовні практики молодих міських мовців відображають певні лінгвістичні зміни, але все ж зберігають континуїтет з певними тенденціями розвитку французької мови в повсякденному спілкуванні. Незважаючи на цей континуїтет, такі практики часто розглядаються як місця мовної розривності (іноді навіть як «роз'єднання»), а їхня різноманітність та мінливість часто маскуються за загальними термінами «мова», «мовлення» або «мовний стиль».

1.2.3. Джерела поповнення молодіжного мовлення у Франції

Для загальної характеристики молодіжного соціолекту будь-якої країни дуже важливими є способи його поповнення, особливості лексичного збагачення та словотворення. Зараз ми спробуємо розглянути основні шляхи поповнення та функціонування французького молодіжного соціолекту.

Насамперед, розберемо арготичні форми, присутні в молодіжному мовленні передмість. Усі вони базуються на певному правилі кодування, наприклад, К. А. Нужна виділяє три принципові види арго, що перейшли до молодіжного соціалекту: *javanais*, *louchébet (largonji)* та найвідоміший варіант – *verlan* [5, с. 64].

- *Javanais* – кодований сленг, засвідчений з 1857 року, який складається зі вставок складів *av-* або *va-* після кожного приголосного (визначення зі словника Larousse). Наприклад, *bonjour* → *bavonjavour*;

- *Louchébet (largonji)* – пішло від словосполучення «*jargon des bouchers*», що дослівно перекладається жаргон м'ясників. Як можна помітити з назви, раніше такий варіант був арго м'ясників (паризьких та ліонських). Слова утворюються шляхом заміни групи приголосних на початку слова на «*l*» та перенесення їх на кінець слова, і подальшого додавання наступних суфіксів: *-em/ème, -ji, -oc, -ic, -uche* або *-ès* (визначення з онлайн словника «*la langue française*»);

- *Verlan* – окрім того, що є найвідомішим є і найвживанішим прикладом арго, адже є так само популярним серед школярів та студентів, як і серед мешканців передмість. У верлані кодування полягає не в додаванні букв до слова, а в зміні їх порядку, наприклад, *merci* – *cimer*, *fou* – *ouf* тощо.

Крім арготичних способів поповнення вокабуляру молодіжного соціалекту існує ще багато інших. У своїй роботі «Соціолінгвістичні особливості молодіжного мовлення Франції» [6] К. А. Нужна розбирає різні джерела молодіжного мовлення, тож візьмемо її класифікацію за основу. Так, одним з найпоширеніших видів збагачення є вкладання метафоричного сенсу в лексичні одиниці нормативної літературної мови. Усі такі лексеми відрізняються надзвичайною емоційністю та експресивністю.

Існує кілька видів асоціативних метафор: «форма предмета» – тобто схожість між двома предметами чи явищами, наприклад, *farine* («борошно») – «кокаїн» (названо через спільний колір та текстуру); наступне – це «якість

предмета», наприклад, *éponge* (губка) – «алкоголік» – схожі за можливістю вбирати рідину; «функція предмета» – *pince* (клешня) – «рука». Ще один варіант такого переносу відбувається від тварини до людини – *cochon* – про людину з низькими якостями чи неохайну, в цьому разі співзвучне з українським «свиня».

Наступним важливим феноменом молодіжного соціолекту є наявність значного пласту запозиченої лексики. Тут французьке молодіжне мовлення поділяється на два різні блоки – перший – англійський, тобто сленг, присутній майже в кожній мові Європи, та другий – арабсько-африканський, що є вже виключною особливістю французької мови. Звичайно, причиною цієї відмінності є велика кількість емігрантів з колись колонізованих країн, особливо з арабськомовних. Через це слід зазначити виникнення процесу «морфосинтаксичного вбудовування», тобто модифікація та застосування різних патернів арабської у морфосинтаксичних правилах французької мови [34]. Наприклад, *hach* (араб.) – «сором», *kif* (араб.) – «задоволення».

Щодо запозичень з англійської мови, їх умовно можна поділити на 3 види: ті, що зберегли оригінальну форму без змін (*job* – «робота», *look* – «зовнішній вигляд», *shopping* – «похід по магазинах»), ті, що зберегли сенс, але форма яких надбала певних змін (*self-service* – «самообслуговування» *self* (англ.) – частка, що звертає дію на себе) та ті, що зазнали значних морфологічних та графічних змін та вже функціонують за законами французької мови (*jobber* – «працювати»).

Сьогодні дуже часто можна зустріти спосіб утворення лексем, який має назву редуплікація, тобто повне або часткове повторення складу. Наприклад, *fute-fute* – «розумний», *jojo* – «красивий», *rififi* – «бійка». Ще одним варіантом редуплікації є повторення з метою посилення значення, наприклад, дуже часто зустрічаємо такий варіант – *bisous bisous* – тобто «міцно цілую».

На відміну, від арготичного кодування в сучасній французькій мові з'явився інший феномен – шифрування, тобто кодування за допомогою заміни звичайних лексичних одиниць скороченнями – іншими буквами чи цифрами. В цьому разі фонетична будова слова здебільшого залишається незмінною, при

тому певні частини слова або речення замінюються на букви чи цифри відповідного звучання. Наприклад, «K7 – «casette», «Koi 2 9 ?» – «*Quoi de neuf ?*», «A2M1» – «*À demain*» тощо.

Популярними серед молоді також є різні скорочення, при чому деякі приклади даного прояву молодіжного соціолекту ввійшли у повсякденну мову представників інших соціальних груп (як приклад, *oto-rhino*). Часто використовується як не експресивно-забарвлена лексика для передачі байдужого ставлення щодо предмету діалогу.

Найбільш поширені скорочення з використанням апокопи (скорочення слова через випадіння однієї чи декількох літер з кінця): «*récré*» – «*récréation*», «*exo*» – «*exercice*», наступною за популярності є афареза (скорочення слова через випадіння однієї чи декількох літер з початку): «*plôme*» – «*diplôme*», також використовуються аббревіатури: «*RDV*» – «*rendez-vous*» [30].

Словотворення молодіжного соціолекту так само може відбуватися за допомогою афіксів. З суфіксів найбільш популярними є такі: *-ard* (*flemmerd* – ледачий учень, *ringard* – невдаха), *-age* (*recalage* – провал на екзамені), *-oche* (*cantioche* – їдальня), *-o*, *-os* (*débilos* – глупий, дурний). З серед префіксів найчастіше вживаються *super-*, *ultra-*, *archi-*, *extra-*, тобто префіксі експресивного вираження найвищого ступеню порівняння (*supercool*, *méganote* тощо).

Насамкінець ми зазначимо сфери вживання, де існує найбільше різноманіття молодіжної лексики: по-перше, це все, що пов'язано зі школою чи університетом, по-друге, соматизми та характеристики зовнішніх чи внутрішніх рис людини. Якщо ж говорити про *argot des cités*, сюди можна додати усю лексику, пов'язану зі злочинністю – пограбування, поліція, наркотики, в'язниця, втеча.

1.3. Вікові та соціальні особливості використання молодіжного мовлення

Як було вказано в розділі 2.1 цієї роботи, специфіка використання молодіжного мовлення залежить від певних вікових та соціальних факторів. Для подальшого розгляду поділимо їх на декілька категорій:

1) Вік:

- Підлітки (mineurs) - 12-18 років;
- Дорослі віком від 19 до 33 років;

2) Місце навчання:

- Школа/ліцей/коледж;
- Університет;

3) Соціально-етнічне походження:

- Діти французів/іммігрантів з країн Європи;
- Діти іммігрантів з колишніх французьких колоній;

4) Місце мешкання:

- Місто;
- Передмістя.

Таким чином, об'єднавши всі наведені фактори ми отримуємо наступний розподіл типової репрезентації молодіжного мовлення в залежності від вікової категорії:

Таблиця 1.1.

Фактори впливу на вживання молодіжного мовлення

	Діти до 12 років	Підлітки (12-18 р.)	Дорослі (19-33 р.)
--	------------------	---------------------	--------------------

Місце навчання	-	Школа/ліцей/коледж	Університет
Соціально-етнічне походження	-	Діти іммігрантів з колишніх французьких колоній	Діти іммігрантів з колишніх французьких колоній
Місце мешкання	-	Місто	Передмістя/місто

Саме за таким принципом молодіжний соціолект фігурує в різних творах мистецтво, в тому числі і в кіномистецтві. Так само, вживання того чи іншого підтипу молодіжного мовлення у кіно можемо впливати на вікові обмеження.

Надальні ми детальніше розглянемо стовпчики 2 та 3 з вище-наданої таблиці.

а) 12-18 років:

У цій віковій групі ми у першу чергу розглядаємо мовлення студентів коледжів і учнів ліцеїв. Під час нашого аналізу ми будемо спиратись на дані, отримані на основі анкетувань, проведених у п'яти третіх класах двох коледжів французькою дослідницею М.-М. Бертуччі [14]. Вона виявила, що багато школярів у своєму спілкуванні використовують верлан.

Верлан - це не просто мовний феномен, а скоріше своєрідне втілення мовного бунту, де слова та вирази перевертаються на допоміжну інверсію проти загальноновизнаних лінгвістичних стандартів. За допомогою верлану підлітки не лише виражають свою неприхильність до усталених соціальних та навчальних норм, але й швидко адаптуються до новацій та культурних течій, що переважають у молодіжних середовищах [14].

Також М.-М. Бертуччі було розглянуто особливості мовлення студентів коледжів та учнів старших класів; найчастіше вони вдаються до не стандартизованої лексики з метою виявлення приналежності до молодіжних

спільнот, а також прояву ідентифікації та збереження індивідуальності. У мовленні студентів значне місце займають грубощі і нецензурні вислови, крім того молоді мовці часто вдаються до жартів, образ, гострих зауважень, а також використовують формули вдячності та привітання тощо.

Письмове спілкування мовців зазначеної вікової групи також має свої особливості. Серед них – часте використання аббревіатур, збільшення кількості знаків оклику, гра з графічними формами за допомогою напівжирного шрифту, великих літер і гіпокристичних виразів («*у va nous faire une guerre du golf 2 celui-là*»), правопис, наближений до правопису текстових повідомлень та електронних листів («*tain on est en 2002 et rien n a changer a part ke l'afghanistan c fini*»), використання грубої лексики в окремих уривках, часта тематизація («*La guerre en Tchétchénie c'est une sacrée connerie*»), часті скорочення, що імітують спонтанну морфологію усного мовлення («*jvais, jviens..*») [18, с. 65].

Ще однією популярною тенденцією серед школярів є насиченість мовлення запозиченою лексикою, що пояснюється етнічною та расовою різноманітністю у французьких школах.

Ж. Білльє та С. Трімай досліджують вплив білінгвальної ситуації у французьких школах, яка виникла внаслідок хвиль міграції з колишніх французьких колоній. Вони зосереджуються на вивченні двомовних та багатомовних практик серед дітей-іммігрантів [15].

Однією з ключових відмінностей у мовленні дітей, чиї батьки народилися у Франції, порівняно з мовленням дітей іммігрантів є те, що останні вдома спілкуються своєю рідною мовою (наприклад, арабською, африканською, ромською). У своїх розмовах з однолітками діти іммігрантів часто використовують вирази з їхньої рідної мови, іноді навіть змінюючи їхнє первісне значення. Наприклад:

- **Halal** (релігійний) – походить з арабського “حلال”, що має релігійне (Іслам) походження і означає «дозволений Кораном»;

- **Toubib** (доктор) – запозичення з арабської “طبيب” (ṭabīb);
- **Michto** (чудовий, суперський) – походить з ромської мови «místo».

[40]

б) 19-33 років:

Значну частину цієї групи репрезентують студенти університетів, тому наш аналіз розпочнемо саме з них.

Французький лінгвіст А. Доза [21] зазначає, що одним з найтипівіших прикладів молодіжного мовлення є мовлення студентів, роблячи особливий акцент на тих, хто навчається у Політехнічній школі та Вищому військовому училищі Сен-Сір. Учений зауважує, що мовлення молоді ще недостатньо досліджене, і на даному етапі має риси професійного мовлення. Студентське аргю не спотворює слова та фрази, запозичені з інших сфер, а скорочує поняття, характерні для навчання, на зразок розмовної мови.

У середовищі молоді, яка здобуває вищу освіту, широко використовуються мовні засоби, запозичені з аргю престижних навчальних закладів (Les Grandes Ecoles). Студенти цих закладів користуються спеціалізованим словником, адаптуючи поняття, властиві лише молодіжному лексикону цих установ.

К. А. Нужна у своїй роботі «Соціолінгвістичні особливості молодіжного мовлення Франції» провела анкетування французьких студентів задля виявлення тенденцій у розвитку цього сегменту молодіжного соціолекту. [6] З цього анкетування можемо навести декілька специфічних прикладів:

- **Être à la bourre** (запізнюватися);
- **Deux de tens'** (апатичний, змучений) – скорочення іншого розмовного виразу «*deux de tension*»;
- **la vérité, je te jure** (запевняю, що це правда) – порушення синтаксичних норм у реченні «*je te jure que c'est la vérité*»

- **mariner chez ses harengs** (жити у своїх батьків) – «*mariner*» – запозичення з італійської мови («*marinare*» – маринувати), «*harengs*» – розмовна мова.

Так само К. А. Нужна у своїй роботі помітила схильність студентів Політехнічної школи до використання апокопи («*exam*», «*labo*») та не властивої французькій мові афери («*[ca-]pitaine*», «*[ca-]binet*»). В той самий час, дослідниця виявила розповсюдженість вживання запозиченої лексики («*schiksaler*» - [з нім. – «кидати жереб»]; «*zoubr*» – [зі старослов'янської – «кінь»]).

Серед іммігрантів та дітей іммігрантів старшого віку також побутують запозичення з їх рідних мов, але з додаванням слів більш претензійного чи образливого значення:

- **chouraver** (красти) – походить від ромського «*çorav*», що в свою чергу запозичено із санскриту “चौर”, *çaura* (крадій);

- **toubab** (біла людина) – запозичено з мови мандінго, розповсюдженої у Західній Африці [40];

Ці запозичення так само набувають розповсюдження і серед інших соціально-етнічних груп населення Франції.

в) Мовлення міста та передмість:

Ми виділили даний критерій як окремий підпункт, оскільки мовлення міст та передмість майже однаково притаманно обом розглядаємим віковим групам.

Мовлення міської молоді, яке також називають «модним» мовленням (*branché*) змінюється залежно від місця проживання. Цей підтип молодіжного соціолекту знаходить своє застосування в різних галузях культури, таких як кінематограф, музика (зокрема реп), медіа та література (особливо в гумористичних творах). Завдяки цьому елементи міського молодіжного мовлення поширюються дуже швидко.

Щодо мови передмість було опубліковано багато праць як французькими, так і зарубіжними дослідниками. Серех них варто виділити працю П. Мерля [33]. Для опису цього "нового мовлення" Мерль використав такі ключові терміни, як «рок», «реп», «іммігранти», «діти іммігрантів», «околиці Парижа», «відродження мовних кодів». Це мовлення отримало новий статус: «argot fast-food». П. Мерль застосовує англіцизм, що означає "дешевий ресторан зі швидким обслуговуванням", пояснюючи це наступним чином.

По-перше, це змішана мова, яку часто можна почути в закладах швидкого харчування або поруч із ними. По-друге, продукти, які там споживають, складаються з різних інгредієнтів у невизначених поєднаннях. Так само молодіжне мовлення поєднує в собі загальнонаціональну мову, аргі та розмовну мову. Однак мовлення молоді з передмість відрізняється ще тим, що включає незрозумілі кодування і слова, які набули зовсім інших значень [33, с. 23].

Серед причин виникнення мови передмість можна виділити наступні: прагненні приховати інформацію від дорослих чи правоохоронних органів, а також у можливості обговорювати заборонені теми, такі як "поліція", "наркотики", "злочини, крадіжки" та "в'язниця". Для створення своєї лексики молодь часто вдається до кодування (на основі загального аргі) та запозичень. [19]

Як міська, так і передміська молодь активно утворюють нові слова через апокопу: «*J'ai créé un blog perso qui parlait des musiques*» (*perso* – персоналний, власний); «*L'appart' est grand et chic!*» (*l'appart'* – l'appartement (квартира) [44].

Як міська молодь, так і молодь передмість не використовують заперечну частку «*ne*». Варто зазначити, що ця тенденція зараз також спостерігається серед дорослих у Франції. Наприклад: «*T'as un blouson, tecton, l'est pas bidon*» (у тебе є сорочка, хлопче, вона непогана) – слово *bidon* походить з розмовної мови, де означає «фальшивий, підроблений», слово *tecton* (хлопець) прийшло з

класичного аргю; «*Te dire que les méchants c'est pas nous*» (кажу тобі, ми не розлючені) [43].

Висновки до першого розділу

Розглянувши основні теоретичні засади і концептуальні положення, що стосуються молодіжного соціолекту, можна зробити кілька важливих висновків.

Соціолінгвістика є галуззю мовознавства, яка досліджує взаємозв'язок між мовою і суспільством та на відміну від традиційної лінгвістики, яка вивчає мовні знаки та їх комбінації, соціолінгвістика зосереджується на соціальному контексті використання мови.

Соціолектом вважається соціально маркована лексика та словосполучення, які використовуються певною суспільною групою (професійною, віковою тощо) в межах національної мови.

Молодіжний соціолект є одним з варіантів загальнонародної мови, обумовлений віковими, соціальними та світоглядними критеріями, що використовується молоддю в умовах невимушеного спілкування. До характерних рис молодіжного соціолекту належать неформальність, надмірне вживання гумору, сарказму, висока емоційність, фамільярність та прагнення до нестандартного самовираження.

Молодіжний соціолект можна поділити за ознакою віку, соціальною приналежністю, територіальною ознакою, гендерним критерієм та ступенем освіченості. Основні типи молодіжного соціолекту включають мовлення школярів та студентів (*langue djeunes*) та *argot des cités* (мова передмість).

На лексичному рівні сучасний молодіжний соціолект суттєво відрізняється від його давніших традиційних форм через зміни в функціях його вживання, але ці зміни можна чи не можна прослідкувати лише в соціальних ситуаціях, коли теоретичні дебати не дадуть однозначної відповіді.

У молодіжному соціолекті відзначається широке використання аргю - одними з найпоширеніших видів якого є javanais, louchébem (largonji) та verlan. Кожен з цих типів базується на певному принципі кодування.

Значна частина збагачення молодіжного мовлення відбувається за рахунок внесення метафоричного сенсу в лексичні одиниці нормативної мови, що надає їм емоційний та експресивний відтінок. Також спостерігається вплив запозиченої лексики, яка поділяється на англійський та арабсько-африканський блоки, що є відмінною рисою французької мови.

Основним і найбільш вивченим явищем молодіжного соціолекту на фонетичному рівні є палаталізація та африкація приголосних звуків (/t/, /d/, /k/, /g/).

На морфологічному та синтаксичному рівнях мовні форми молоді з робітничого класу залишаються досить стабільними і не показують багато нових явищ. Проте є три явища, які не належать до цієї спадкоємності: повторення дієслівного сполучення в кінці висловлювання, що створює ефект наполегливості; усічення морфеми /e/ (в кінці дієприкметника минулого часу або інфінітива); непряма мова, що часто включає вигуки як вступні слова для прямої мови.

На прагматичному рівні вражає наявність негативної аксіології (НА), що включає такі категорії, як «образи», «вульгарна лексика», «агресивність», «некультурність» і «вербальне насильство». Рідше розглядається сфера позитивної аксіології, яка включає вирази, що стосуються позитивної оцінки референта.

Таким чином, французький молодіжний соціолект є складною та динамічною системою, яка відображає не лише мовні, але й соціокультурні тенденції молодіжної підкультури.

РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІОНУВАННЯ МОЛОДІЖНОГО МОВЛЕННЯ У ФРАНЦУЗЬКОМУ КІНОМИСТЕЦТВІ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ВІКУ ЦІЛЬОВОЇ АВДИТОРІЇ

2.1. Особливості молодіжного соціолекту в кінопроектах направлених на підліткову аудиторію (на матеріалі мультсеріалу «Леді Баг і Супер-кіт»)

Для кращого подальшого розуміння тез та прикладів, наведених у цьому пункті, ознайомимося з короткою характеристикою розглянутого матеріалу.

«Ледібаг та Супер Кіт» (оригінальна назва — «*Miraculous : Les Aventures de Ladybug et Chat Noir*», вікові обмеження – від 6 років) — це популярний французький анімаційний серіал, створений Томасом Астрюком та спродюсований компаніями Zagtoon і Method Animation. Вперше він вийшов на екрани у 2015 році і швидко завоював серця глядачів у всьому світі. Події серіалу розгортаються в сучасному Парижі, де двоє старшокласників, Марінетт Дюпен-Чен і Адріан Агрест, перетворюються на супергероїв Ледібаг і Супер Кота. Вони борються зі злими силами, захищаючи своє місто, при цьому не знаючи таємних особистостей один одного.

«Ледібаг та Супер Кіт» – є феноменом французької анімації, що завоював прихильність мільйонів глядачів шкільного віку, тож ця картина чудово ілюструє типові штампи вживання молодіжного соціолекту підлітками у різних ситуаціях.

Варто зазначити, що, оскільки події мультсеріалу відбуваються в Парижі, цей аналіз не охоплюватиме тему вживання мовлення «*Cités*» у картинах спрямованих на підліткову аудиторію, за відсутності його типових представників.

Також, звернемо увагу, що вищезазначений тип мовлення більш характерний для кінокартин з віковим обмеженням «16+» чи «18+» через помірну концентрацію вульгаризмів, лайки та нецензурної лексики, тому відсутність її репрезентації у даному матеріалі не має значного впливу на якість аналізу.

Зараз, ми розглянемо три фрагменти з зазначеного мультсеріалу та проаналізуємо наявні випадки вживання молодіжного мовлення.

Епізод « Chat Blanc » ("Білий кіт")

Alix : **J'te parie** [1] mes rollers qu'**elle l'a pas** [2] fait.

Rose : Et **j'te parie** [1] ma licorne en peluche préférée qu'elle a réussi. –

Mylène : **Oh** [3], Marinette ?

Alya, Juleka, Rose : Quoi ?!

Alya, Juleka, Rose, Mylène : **Oh** ! [3]

Marinette : En fait, je **m'suis** [1] dit, peut-être qu'Adrien n'aime pas les bérets ou qu'il n'aime pas qu'on lui fête son cinquième prénom ou peut-être qu'il n'a pas envie **d'savoir** [1] que je l'aimes ?

Alix : **T'en fais pas** [2], [4] licorne Choubidou sera heureuse avec moi.

Alya : Le seul moyen **d'savoir** [1] ce qu'il pense, c'est **d'lui** [1] dire tes sentiments.

Marinette : Je sais mais... **eah...** [3]

Rose : Ça suffit Marinette ! **Terminé** [5] les pique-niques, les soirées pyjama ou le **ciné** [6] tant que tu ne lui auras pas donné son cadeau ! Tu as fait cette casquette pour la Saint Athanase et la Saint Athanase c'est aujourd'hui ! **Comment tu veux** [7] qu'il voit que tu penses à fêter son cinquième prénom si tu ne lui donnes pas son cadeau **c'jour-là** [1] ?!

Alya : Elle a raison, c'est aujourd'hui ou jamais !

Alya, Juleka, Rose, Mylène : Marinette ! Marinette ! Marinette ! Marinette ! Marinette !

Mylène : Lève-toi et marche ! **Tremblez pauvres mortels, la déesse de la confiance en soi s'est réveillée** ! [8]

Alya, Juleka, Rose, Mylène : Allez ! Allez ! Allez ! **On** [9] est avec toi !

Alya : N'oublie pas de signer !

***

Marinette : Ça y est, je lui ai donné son cadeau !

Alya : **J'suis** [1] **hyper** [10] fière de toi !

Mylène : **T'es** [1] trop forte !

1. Усічення морфеми 'e' ('u') в односкладних словах, як 'je', 'tu', 'ce', 'de' як перед голосними (що для більшості з перелічених слів є стандартним випадком), так і перед приголосними. Це морфологічне явище у мовленні молоді може слугувати як наслідок підвищеної емоційності підлітків, яка змушує їх промовляти слова швидше, або не бажання звучати занадто «академічно», спроба надати своєму мовленню «жвавості».

Це явище так само відображається на фонетичному рівні, в певних випадках «викривлюючи» звучання слів, утворюючи інші звуки. Наприклад, «*J'suis*» при вимові звучатиме наближено до «*chui*'»; а в наступному випадку «*d'savoir*» звук 'd' буде наближеним до 't' через його положення перед глухим 's'.

2. Розповсюдженим явищем також є скорочення заперечної конструкції з «*ne...pas*» до «*...pas*». Таке спрощення не впливає на (не)розуміння мовцями негативних конотацій та може мати таке саме пояснення як і минуле явище. Але аналізуючи поданий фрагмент тексту ми помітили, що скорочені заперечні форми персонажі використовують у розслабленому стані, тоді як, під впливом сильних емоцій, таких як злість, схвильованість чи сум, - вони промовляють повну форму заперечної конструкції: «*...tant que tu ne lui auras pas donné son cadeau*», «*peut-être qu'Adrien n'aime pas les bérets ou qu'il n'aime pas qu'on lui fête son cinquième prénom ou peut-être qu'il n'a pas envie d'savoir que je l'aime ?*»
3. У мовленні молоді присутня велика концентрація вигуків, що мають прагматичний характер, відображаючи емоції мовця («*Oh !*»), допомагаючи привернути до себе увагу, розпочати чи вступити в діалог («*Oh, Marinette*»), а також взяти паузу для того, щоб обдумати наступні слова («*euh*»). Ці вигуки

одночасно роблять мовлення біднішим, замінюючи значну частину можливих фраз діалогу/полілогу, але так само додають йому емоційності та певної колоритності.

4. «*T'en fais pas*» або «*Ne t'en fait pas*» – більш розмовний варіант для того, щоб сказати «*Ne t'inquiète pas*». Тут слід зазначити, що в цьому фрагменті спілкування персонажів в цілому побудовано в дуже розмовному стилі з використанням коротких та емоційно-забарвлених речень, простих та загальноживаних слів, імперативних форм, частих звертань по імені, а також майже повної відсутності формальних та складних граматичних конструкцій.
5. В цьому випадку порушено стандартну схему побудови стверджувального речення у французькій мові: 'nom' + 'verbe'. У реченні присудок винесений на перше місце, тоді як його дієслівна частина взагалі відсутня. Такі порушення синтаксису дуже властиві молодіжному мовленню, адже останнє тяжіє до самовираження та уникає правил, недотримання яких не призведе до спотворення сенсу. За допомогою вільного розміщення членів речення, молодь має можливість наголосити на найважливішій, за їх думкою, інформації. Таким чином, зміщення акценту саме на «*terminé*» в даному прикладі надає відтінку суворості та фатальності.
6. «*Ciné*» є апокопою слова «*cinéma*». Як було зазначено в першому розділі цієї роботи, цей спосіб словотворення є одним з популярних джерел поповнення французького молодіжного соціолекту.
7. В цьому прикладі питальне речення побудовано без використання інверсії, що є повсякчасним явищем, як і серед мовлення молоді, так і в межах розмовного стилю в цілому. Таке спрощення питальних речень допомагає не обтяжувати мовлення, робить його простішим і доступнішим, при цьому не змінюючи сенсу висловлювання.
8. Речення навмисно побудовано у «величному» тоні задля надання йому іронічно-драматичного ефекту. Використання іронії, сарказму та інших гумористичних засобів розповсюджено у спілкуванні молоді, адже це робить самих мовців «авторитетнішими» в очах їх однолітків.

9. Використання займенника «*on*» значно спрощує спілкування, адже дозволяє відмінювати дієслова в третій особі однини. Форми однини завжди є коротшими за форми множини, крім того в більшості випадків фонетично однина першої, другої та третьої особи не відрізняється. Таким чином, займенник «*on*» зводить мовлення до більш менш подібних граматичних форм, до чого і тяжіє молодіжний соціолект.
10. В молодіжному мовленні так само часто зустрічаються приклади гіперболізації за допомогою використання префіксів ‘*hyper*’, ‘*extra*’, ‘*sur*’, ‘*super*’ тощо. Гіперболізація також може відбуватись за рахунок інших форм перебільшень кількості чи якості.

Зазначимо, що надалі елементи молодіжного соціолекту, які вже були виділені в минулому фрагменті, будуть посилатися на аналіз проведений вище.

Епізод «*Chaméléon*» ("Хамелеон")

Marinette: **Comment t'as fait** [1], [7] ton coup, Alya? **T'es** [1] la meilleure. Tu as réussi à leur changer de place pour que **j'sois** [1] à côté d'Adrien. Quoi que **c'est pas** [2] une bonne idée **en fait** [11]. Ça risque de m'empêcher de suivre les cours et si je **rate** [12] mes études...

Alya: Marinette, mais qu'est-ce que tu racontes? **T'es** [1] pas assise à côté d'Adrien. Toi **t'es** [1] là-bas maintenant.

Marinette: Au fond de la classe? Pourquoi? Qu'est-ce qui se passe?

Nino: **Ben** [13], vu qu'elle a un problème d'audition, **elle pouvait pas** [2] s'asseoir au fond, **tu vois** [11] ? **Du coup** [11], il lui fallait une place au premier rang.

Marinette: Mais qui c'est "elle"?

Miss Bustier: Bonjour à tous! Comme vous le savez sans doute déjà, Lila est rentré de son voyage au royaume de Koar et elle est de retour parmi nous. [14]

Lila: Salut tout le monde.

Classe: Salut Lila.

Lila: **Oh** [3], une place au premier rang! Vous vous êtes souvenu que j'avais un problème auditif! Vous êtes vraiment **trop trop** [15] **chou** [16].

11. Французька молодь часто використовує так звані слова «паразити» у своєму мовленні, як то 'en fait', 'tu vois' чи 'du coup'. Ці слова, так само як і вигуки, дають мовцю час обдумати, що сказати далі, і, крім того, допомагають зв'язати речення між собою. З іншого боку, надмірне використання слів-паразитів може робити мову нечіткою і менш переконливою. Розглянемо наступну репліку: «*Ben, vu qu'elle a un problème d'audition, elle pouvait pas s'asseoir au fond, tu vois ? Du coup, il lui fallait une place au premier rang*». Тут ми бачимо надмірне вживання слів «паразитів», які практично слідують одне за одним, що надає мовленню відтінку невпевненості. Так само, в деяких випадках, висока концентрація такої лексики може створювати у співрозмовника враження, ніби мовець не знає, що сказати або вигадує на ходу.
12. «*Rater*» – дієслово розмовного стилю, що означає «не впоратися з чимось», «завалити». Варто підкреслити, що в розглянутому матеріалі це слово зустрічається доволі часто, що є типовим для молодіжного соціолекту школярів чи студентів, особливо в словосполученнях, як «*rater un examen*» (провалити екзамен) чи «*c'est raté*» (все скінчено), де з прагматичної точки зору, «*rater*» підсилює негативні конотації, додаючи словосполученням більшої трагічності.
13. «*Ben*» – усічена форма прислівника «*bien*». Використовується молоддю для збереження темпу мовлення.
14. Тут, ми хотіли звернути увагу на відмінність мовлення дорослої людини, а саме шкільної вчительки, від мовлення підлітків. У цій фразі, відсутні скорочення чи усічені форми, будова речення є складнішою, а використана лексика відноситься до нейтрального регістру мови.
15. Подвоєння «*trop*», чи так само «*très*» є так званим «феноменом редуплікації», що в даному випадку використовується для акцентуації та підсилення значення наступного слова.

16. «*Chou*» (милий) – ще один приклад використання лексики розмовного стилю.

В даному випадку використовується для покращення налаштування контакту з однолітками, створення відчуття приналежності до групи.

Епізод «*Bulleur*» («Бульбашник»)

Nino: Sérieux, **Mec** ! [17] **Ton père a toujours été aussi déprimant** ? [7] Si tu veux mon avis, il a complètement oublié ce que ça fait d'être jeune et d'avoir envie de faire la fête.

Adrien : **Bof** [3] ! **J'suis** [1] sûr qu'il a toujours été vieux jeu. Au moins, j'aurai essayé.

Nino : C'est ton **anniv'** [6], mon **Pote** [18] ! Insiste !

Alya Césaire : Tu vas y arriver ! Tu vas y arriver !

Marinette : Je vais y arriver ! Je vais y arriver !

Nino : Bon ! Tu sais **quoi** ? [19] Je vais aller lui parler un peu, moi, à ton père.

Adrien : Non. Laisse tomber. **Il est pas** [2] vraiment du genre à changer d'avis.

Marinette : **Je vais pas** [2] y arriver ! **Je vais pas** [2] y arriver !

Alya : Oh que si ma grande ! Plus d'excuse **bidon** [20] ! C'est le moment !

Marinette : Je... voulais... Ha-ha-ha... Comment dire ? T'offrir un carreau. Euh non... Enfin ! Te carrer... Non ! Je veux dire...

Chloé : **Dégage, Boulet** [21] !

Chloé : Bon anniversaire, **Adrichou** [22] chéri !

Adrien : **Hum** [3] ! **Ouais** [21]. Merci, **Chlo'** [6].

17. «*Mec*» – приблизно українське «хлоп». У французькій мові відноситься до «lexique populaire». Тут, варто зазначити, що відмінність цього пласту лексики від звичайного розмовного стилю («familier») полягає в більш вираженій вульгарності, через що ця лексика здебільшого не використовується дорослими людьми, але користується популярністю серед молоді.

18. «*Pote*» – аббревіація від «*poteau*» («товариш»), використовується молоддю при звертанні чи згадці близьких друзів.
19. В цьому випадку представлено найтипніше для мовлення молоді перенесення питального слова «*quoi*» в кінець речення. «*Quoi*» само по собі є одним з найвживаніших питальних слів у французькому молодіжному соціолекті, яке виступає як заміна більш формальних прислівників «*Que*» та «*Qu'est-ce que*», і так само використовується само по собі для подання співрозмовнику сигналу повторити тільки що сказане, як, наприклад, в першому з наданих нами фрагментів (*Alya, Juleka, Rose : Quoi ?!*).
20. «*Bidon*» – розмовний стиль (“вигаданий”). В контексті наведеного прикладу, можемо перекласти як «відмазка».
21. «*Dégage, Boulet*» – фраза містить в собі негативну аксіологію і перекладається, як «Посунься, нічемо». Як ми знаємо з першого розділу цієї роботи, негативка аксіологія є доволі розповсюдженим явищем у молодіжному соціолекті, і в цьому мовлення саме Хлої Буржуа є достатньо показовим: ця персонажка постійно використовує різні види образливої та зневажливої лексики. В цьому випадку, цікавим є походження і самого використаного слова: одне із значень слова «*boulet*» у французькій мові – це «металева кулька, прикріплена до ноги засудженого»; таким чином його інше значення «людина, що заважає», «нікчемна людина» є метафоричним переосмисленням через «якість предмета».
22. «*Adrichou*» – ‘*Adrien*’ + ‘*chou*’. Це злиття двох слів має на меті надати звертанню більш лагідного та пестливого звучання (див. [16]), та може розглядатися як «прізвисько» – ще один феномен притаманний спілкуванню між підлітками.

Надалі, від прямого аналізу фрагментів матеріалу ми перейдемо до комплексного аналізу використання молодіжного соціолекту на різних мовних рівнях у зазначеному мультсеріалі.

А) Лексичний рівень

Варто почати з того, що здебільшого в розглянутому матеріалі використовуються прості лексичні одиниці: короткі слова, загальноживана лексика, велика кількість різнотипних вигуків. Довгі слова часто скорочуються за допомогою апокопи («*catastrophe*» – «*cata* '», «*informations*» – «*infos*» тощо).

У мультсеріалі часто використовуються розмовні фрази та слова, які здебільшого мають нейтральних відповідник. Наприклад: «*mémé*» – «*grand-mère*»; «*carrément*» – «*complètement*»; «*rigoler*» – «*rire*»; «*paternel*» – «*père*»; «*mollo*» – «*doucement*» тощо. Варто зазначити, що в переглянутому нами матеріалі, ми не помітили лайки чи вульгаризмів, що на нашу думку, відповідає спрямованості на визначену нами цільову аудиторію.

Проте, ми помітили велику концентрацію англіцизмів, як «*shooter*» (від англ. «to shoot»), «*star*», «*flash info*», «*fan*», «*Super Look*» тощо.

Щоб продемонструвати частоту вживання англіцизмів в наведеному матеріалі, розглянемо наступний приклад: «*J'ai jamais voyagé en jet privé ! Et personne ne m'a écrit de chanson ! Et je ne connais aucun réalisateur à Hollywood ! Adrien va complètement me zapper!*»

За одну репліку було використано одразу два англіцизми:

- *Jet* – літак;
- *Zapper* (від англ. «zap») – забути, ігнорувати.

Ми проаналізували обраний матеріал та виділили наступні ситуації, в яких розмовна лексика та англіцизми вживалися найчастіше:

1. При відчутті сильних негативних емоцій, як:

- Роздратованість: «*Ne raconte pas d'bêtises!*»; «*Ah! Mince!*».
- Розчарування: «*Ça tient pas debout ton truc, Alya*».

2. Для вираження критики: «*Han ?! Elle a jeté le livre à la poubelle ?! Quelle peste!*»; «*Alya pense que Chloé est Ladybug. Elle a complètement pété les plombs*».

3. Для надання лексиці позитивного емоційного забарвлення: «*Ça déchire*»; «*C'est vraiment énorme!*»
4. Для створення дружньої обстановки, за бажання заспокоїти співрозмовника: «*Relaxe ! Tout ce que je dis, c'est qu'elle a l'air balèze ...*»

В матеріалі так само наявні випадки використання більш формальної лексики, здебільшого під час розмови підлітків з вчителями, інколи з батьками. Наприклад, звернення Сабріни до директора школи: «*Le règlement de l'école stipule clairement que tout acte de vandalisme sera puni par une exclusion d'une semaine*».

Тут також варто зазначити, що мовлення дорослих персонажів будується за допомогою нейтральної, в окремих випадках навіть формальної, лексики. При тому вибір слів здебільшого залишається доволі простим, що спрощує перегляд зовсім юних глядачам.

Б) Синтаксичний та Морфологічний рівні

Так само як і на лексичному, на морфологічному і синтаксичному рівнях молодіжний соціолект тяжіє до спрощень та скорочень.

Під час аналізу фрагментів обраного матеріалу ми вже згадали усічені форми односкладових слів (морфологічний), порушення порядку слів у стверджувальних та питальних реченнях та вживання скорочених заперечних конструкцій (синтаксичний). В цілому, саме ці маркери молодіжного соціолекту зустрічаються в мультсеріалі найчастіше.

Але для більш детального аналізу, ми обрали декілька прикладів, що наглядно демонструють риси молодіжного мовлення на морфологічному та синтаксичному рівнях.

Для початку, розглянемо два приклади:

- **Moi, vous savez, j'fais ça pour les aider.**
- **Non, je... Je t'aime pas, je t'aime plus !**

В цих реченнях були виділені усі елементи, які відповідають визначеним нами рисам молодіжного соціолекту.

Ми обрали саме ці два приклади, оскільки вони мають схожу структуру: акцент на особовому займеннику – пауза – основна частина речення.

Хоч обидва приклади містять ознаки молодіжного соціолекту як слова «паразити» (*vous savez*), усічені форми односкладових слів чи скорочені заперечні конструкції, – друге речення все ж є більш розмовним. Коли в першому реченні для того, щоб поставити акцент, було використано синтаксично правильну форму займенника, а саме *pronom tonique*, в другому реченні ми бачимо повторення звичайного особового займенника (*pronom personnel*), що само по собі вважається грубою помилкою, але в той час є нормою для мовлення молоді.

Крім того, так само можна помітити повторення «*Je t'aime pas, je t'aime plus*». «*Je t'aime pas*» само по собі є повним реченням, і частина «*je t'aime plus*» не містить нової інформації, але підсилює ефект від сказаного, наголошує на ньому. Такі синтаксичні повтори для підкреслення важливості інформації також часто використовуються в межах молодіжного соціолекту.

По-друге, ми вважаємо доцільним зазначити, що така побудова речень потребує від мовлення певного рівня емоційності, адже в багатьох випадках стверджувальне і питальне речення звучатимуть однаково: «*Non ! Tu rigoles?!*».

Також, на синтаксичному рівні ми помітили тенденції до пропускання підмету в безособових конструкціях («*[Il] Faut qu'on parle*») або вступної конструкції «*il y a*» («*[Il n'y a] pas de réseau*»). Ці елементи особливо розповсюджені в таких званих «small talks» (від англ. – «маленькі діалоги»), де люди швидко обмінюються декількома фразами.

В) Прагматичний рівень

Для аналізу прагматичного рівня, важливо приділити увагу не лише словам, але і міміці, інтонаціям та жестикуляції мовців.

У розглянутому нами матеріалі, всі ці невербальні елементи комунікації мають певною мірою гіперболізований вигляд: персонажі часто махають руками, показово прикривають рот, коли сказали щось не те, час від часу різко змінюються інтонації.

Перелічене вище є характерною ознакою творів кіномистецтва, спрямованих на підліткову аудиторію, оскільки така «гіперболізація» емоцій може видатись їм більш зрозумілою за звичайну поведінку дорослих. Таким чином, персонажі відкрито показують глядачам, що вони відчують, спрощуючи розуміння картини.

З іншого боку, і саме мовлення персонажів є емоційно-зabarвленим. Вибір слів легко дозволяє зрозуміти, чи подобається мовцю дії інших персонажів, як він/вона ставиться до ситуації чи чого хоче.

В матеріалі є багато прикладів як негативної, так і позитивної аксіології, тобто вираження суб'єктивних оцінок, ставлення мовця до ситуації.

Так, наприклад, успішно зробивши щось, персонажі використовують схвальні фрази (*Ça fera l'affaire*), а в зворотній ситуації – критичні (*Je suis trop nulle à ton jeu*).

Теж саме відбувається у ситуаціях, де вони бачать щось, що їм подобається (*Ça déchire*), чи засмучує їх (*Ah! Mince!*).

Також ми помітили, що для кращого прагматичного ефекту в матеріалі часто використовуються колоритні метафори, порівняння чи гру слів. Розглянемо декілька прикладів:

1. *«Tu veux voir mon nouveau téléphone ? Mon ancien, à côté, c'était un dinosaure».*

В цьому прикладі старий телефон порівнюється з динозавром, що без додаткового опису, транлює ідею того, що телефон був не просто старий, а мав й інші недоліки. Це може бути, що завгодно: недостатній об'єм пам'яті, погана камера, не підтримка певних програм; але в будь-якому випадку ми робимо висновок, що телефон не подобався власнику. Варто зазначити, що такі гіперболізовані порівняння в матеріалі використовуються здебільшого у жартівливому тоні та додають фразі гумористичного відтінку.

2. *«Écoute Adrien, ça sent le fromage moisi».*

В даному випадку мовець вживає авторську метафору *«ça sent le fromage moisi»* (пахне запліснявілим сиром). Використання такої яскравої та образної метафори легко досягає своєї мети, даючи зрозуміти, що це погана ідея чи, що цього не варто робити. Цікавим є що метафоризовано було вираз *«Ça moisit»* («погіршуватися», «ускладнюватися»), який сам по собі належить до розмовного стилю та є типовим для мовлення молоді.

3. *«Tu sais ce qu'on dit, le moindre battement d'ailes de papillon peut provoquer un cataclysme».*

З першого випадку може здатися, що мовець говорить про всім відомий «ефект метелика» («l'effet papillon») – сенс якого полягає в тому, що навіть найменші наші дії можуть призвести до незворотних наслідків (в даному випадку до катаклізму). Але насправді весь цей вираз є тонкою грою слів: Супер Кіт, чия здібність має назву «катаклізм», звертається до головного антагоніста серіалу (в ориг. «le Papillon»). Таким чином сенс закладений в цій фразі набагато простіший ніж виглядає на перший погляд: «Не рухайся, якщо не хочеш, щоб я використав свою здібність».

На останок, варто зазначити важливість вигуків у розглянутому матеріалі. Далі, ми наведемо список знайдених нами незвичних вигуків та яке значення вони мають.

- *Vah* – виражає здивування, змішане з сумнівом; байдужість, безтурботність;

- *Beurk* – виражає огиду, відразу;
- *Vof* – вказує на невпевненість або байдужість;
- *Chut* – «замовкніть!», «тихо!»;
- *Hé* – використовується для привернення уваги, або для вираження здивування, обурення тощо;
- *Zut* - виражає злість, втому або презирство.

Після проведеного аналізу елементів молодіжного соціолекту, присутніх у обраному матеріалі, ми вважаємо за потрібне надати стисло характеристику того, з якою метою та при яких обставинах у мультсеріалі найчастіше вживається молодіжний соціолект, а також як це характеризує персонажів.

Варто почати з того, що під час аналізу матеріалу найрідше нам зустрічались саме лексичні елементи молодіжного соціолекту. Але, ми так само виявили, що є персонаж, який використовує їх найчастіше, майже при кожній своїй появі на екрані. Для того, щоб зрозуміти причини такого явища, варто описати характер даного персонажу: Ніно Лейф – молодий хлопець, який любить веселитися, грати у відеоігри, а також займається діджеїнгом. Ми бачимо, що обидва його хобі мають тісний зв'язок з поп-культурою, з чого ми робимо висновок, що саме цей сучасний феномен вагомо впливає на використання підлітками молодіжного соціолекту.

Інші персонажі, в чий мові, можна помітити розмовні лексичні одиниці, також тим чи іншим способом пов'язані з поп-культурою. Вони захоплюються відео-іграми, музикою, коміксами тощо.

Далі варто зазначити, що молодіжний соціолект часто використовується одним з пари протилежних персонажів (Плаг – Тікі, Супер Кіт – Адріан). Таким чином акцент ставиться на більшій серйозності персонажів (у випадку більш нейтрального мовлення – Тіккі, Адріан), чи навпаки на їх жартівливості (Плаг, Супер Кіт).

Цікавим є той факт, що хоч Адріан і Супер Кіт є однією і тією самою людиною, їх мовлення докорінно відрізняється. Таким чином, ми можемо

помітити, що використання елементів молодіжного соціолекту може повністю змінити зображення, яке мовець транслює оточуючим. Так, головна героїня мультсеріалу Марінет, завжди заперечує можливість того, що Супер Кіт це Адріан, адже вони «дуже різні».

На останок, варто вказати, що в розглянутому матеріалі, молодіжний соціолект найчастіше демонструється під час посиденьок в колі друзів чи під впливом сильних емоцій. При тому, під час кульмінаційних моментів чи важливих промов, мовлення зазвичай приймає більш нейтрального, інколи навіть формального тону.

2.2. Особливості молодіжного соціолекту в кінопроектах направлених на дорослу аудиторію (на матеріалі серіалу «Люпен»)

«Люпен» (оригінальна назва «Lupin»), вікові обмеження – від 16 років) – це французький детективний трилер, що дебютував на платформі Netflix у 2021 році. Створений Джорджем Кей та Франсуа Узаном, серіал швидко здобув популярність завдяки інтригуючому сюжету та харизматичному головному герою, якого грає Омар Сі. Сюжет обертається навколо Ассана Діопа, сучасного джентльмена-грабіжника, який надихається пригодами легендарного персонажа французької літератури Арсена Люпена, створеного Морісом Лебланом. Ассан прагне помститися за свого батька, несправедливо звинуваченого у злочині, і використовує свою хитрість та майстерність перевтілень, щоб відновити справедливість і розкрити правду.

Цей серіал був обраний нами для розгляду через велику варіативність репрезентантів молодіжного соціолекту: мешканці передмість, діти іммігрантів, підлітки та злочинці.

Надалі ми будемо використовувати ту саму структуру аналізу, що і в попередньому пункті. Так само, нумерацію виділених у фрагментах матеріалу елементів молодіжного мовлення буде продовжено з номеру [23].

Перша глава

Assane : Et puis, tu désactives les caméras. Si les caméras **tombent malades** [23] plus de deux minutes, le commissariat est prévenu. Après deux minutes, les **flics** [24] **déboulent** [25] et mettent trois minutes à arriver. Deux plus deux plus trois. Vous avez sept minutes pour pas vous faire **gauler** [26].

Vincent : **Quoi** [19] ?

Assane : **C'est chaud** [27], mais ça vous laisse du temps d'arriver là, l'antichambre où sera gardé le collier avant la vente. Vous **piquez** [28] le collier et vous sortez. Là, Rudy vous attend avec la voiture discrète et rapide qu'il va nous **dégoter** [29]. Et **on** [9] est riches. Des questions ?

Vincent : **Tu fais quoi** [19], **toi** [30], pendant tout ça ?

Assane : Moi ? Moi, j'achète le collier.

23. Метафоризація загальноживаного виразу «*tomber malade*» (захворіти). В даному випадку використовується в значенні «відключитися», «вийти з ладу». Це приклад творчого використання мови, що часто зустрічається в молодіжному соціолекті, де звичайні фрази набувають нового значення. Таким чином, мовлення набуває більш демонстраційного та ілюстративного характеру.
24. «*Flics*» – розмовне слово для позначення поліції, можна перекласти як «копи». Це слово належить до розмовної лексики, яку часто використовують молоді люди для позначення офіційних установ чи представників влади в менш формальному і, часто, дещо зневажливому тоні. Є типовим елементом мовлення передмість.
25. «*Débouler*» – розмовне слово, що означає «раптово з'являтися», «вискакувати». Лексема відноситься до розмовного стилю мовлення і часто використовується молоддю для передачі швидкої, несподіваної дії.

26. «*Vous faites gauler*», де «*gauler*» є розмовним дієсловом, що означає «зловити» або «схопити». У цьому контексті фраза перекладається як «щоб вас не зловили». Це типовий приклад використання сленгу для опису ризикових ситуацій.
27. «*c'est chaud*» – буквально «це гаряче», в молодіжному соціолекті означає «це складно» або «це небезпечно». Це популярний вираз серед молоді для опису ситуацій, які є напруженими або важкими.
28. «*piquer*» – сленгове слово, що означає «красти». Вживається молоддю передмість замість більш формального «*voler*». Використання цього слова додає неформальності і певної жорсткості мові.
29. «*dégoter*» – розмовне дієслово, що означає «знайти» або «добути». Це слово часто використовується в неформальних ситуаціях, коли йдеться про пошук або отримання чогось цінного чи корисного.
30. Pronom tonique вживається в неочікуваних позиціях у реченні, що є характерним для молодіжного соціолекту. У цьому випадку це підсилює акцент на питанні «Що ти робиш?» і надає йому більш розмовного, неформального відтінку. В такому ж контексті часто використовується демонстративний займенник «*ça*» (pronom démonstratif).

Четверта глава

Приклад 1

Assane : N'ayez pas peur.

Fabienne : Mais de quoi ? **J'ai pas** [2] peur, **hein** [3] . **J'ai plus l'âge ni la force** [2], [31]. Si **t'as** [1] intention **d'piquer** [2], [28] un **truc** [32], tu vas être déçu, **hein** [3], [8]. **C'que** [1] j'ai de plus cher ici, c'est un mauvais Merlot à 6 euros.

Assane : **J'ai une tête de voyou** ? [7], [34]

Fabienne : Non mais **t'as** [1] la tête de quelqu'un qui s'est introduit chez moi.

Assane : **J'suis pas** [1], [2] un voleur. **J'suis** [1] un **fan** [33]. Vous me le dédicacez ?

Fabiënne : **C'est quoi** [19], **ça** ? [30]

Assane : C'est votre livre.

Fabienne : **Je crois pas** [2], non.

Assane : Arrêtez. Je sais **qu'vous** [1] êtes Fabienne Bériot.

Fabienne : Non, Fabienne Bériot, elle habitait ici mais plus maintenant.

Assane : Fabienne. J'ai besoin **d'vous** [1].

Fabienne : Fabienne... Fabienne, **elle existe plus** [2]. Elle était **réduite au silence** [35] par le grand capital. **Hein** [3], J'accuse ?

Assane : C'est vrai, **c'que** [1] vous racontez là-dedans ?

Fabienne : C'était vrai, mais bon... Je me suis retrouvée face à une **armée d'avocats** [36], j'avais pas les moyens de défendre et je **me suis fait écraser** [37].

31. В цьому прикладі порушено граматичну структуру заперечення з дієсловом «avoir»: 'ne' + 'avoir' (в потрібній формі) + 'pas/plus' + 'de' + 'object'. Прийменник « de » пропущений, що надає мові більш живого звучання.
32. «*truc*» – це універсальне слово, яке означає "річ" або "предмет". У молодіжному соціолекті воно використовується для заміни більш специфічних термінів і додає неформальності мовленню.
33. «*fan*» – запозичене слово з англійської мови, яке означає «прихильник» або «шанувальник». Використання англіцизмів є типовою рисою молодіжного соціолекту, особливо для позначення сучасних культурних явищ.
34. «*tête de voyou*» – вираз, що означає «виглядати як злодій». Це неформальний вислів, який передає зовнішній вигляд або поведінку.
35. В даному виразі використовується метафора «*réduite au silence*» (змушена мовчати), що означає позбавлення можливості висловлюватися. Це фраза

передає ідею, що хтось (в даному випадку, Фаб'єнн) був змушений замовкнути або припинити діяльність не за власним бажанням.

36. Використання виразу «*armée d'avocats*» (армія адвокатів) є гіперболою, що перебільшує кількість юристів, з якими довелося зіткнутися Фаб'єнн. Цей прийом надає драматичності ситуації та підкреслює безвихідність і нерівність боротьби проти потужної юридичної сили. І, як було вказано в підрозділі 2.1., гіперболізація є типовою для молодіжного соціолекту, оскільки вона додає емоційного забарвлення та інтенсивності мовленню, роблячи його більш виразним і вражаючим.
37. Вираз «*je me suis fait écraser*» (мене розчавили) є прикладом розмовного стилю, що передає почуття поразки або пригнічення. Це фраза вказує на те, що Фаб'єнн зазнала значних труднощів і була переможена в боротьбі.

Приклад 2

Fabienne : C'est encore plus le **foutoir** [38] que chez moi.

Assane : J'ai entré chez lui par effraction pour regarder sa **paperasse** [39], chercher des informations, mais...

Fabienne : **Tu veux quoi ?** [19]

Assane : Le faire tomber. Trouver des choses compromettantes. Il a piégé mon père pour toucher l'argent de l'assurance, j'en suis sûr.

Fabienne : Quelle année ?

Assane : 1995.

Fabienne : **Ouais** [40], **ça colle** [41]. C'est pile l'année où son groupe était au bord du gouffre. Il piège ton père, il touche l'argent de l'assurance, il sauve son empire.

Assane : Voilà. Il a escroqué tout le monde autour de lui. Sauf que ça **j'peux pas** [1], [2] encore le prouver. Ce qu'il faut c'est **qu'tout** [1] le monde sache que ce **mec** [17] est un **pourri** [42].

Fabienne : Oh, j'ai essayé avant toi. **Ça m'a pas** [2] réussi.

Assane : À l'époque, il pouvait étouffer l'affaire. Mais aujourd'hui ?

Fabienne : **Tu veux dire quoi ?** [19]

Assane : Il nous faut un gros **truc** [32], Fabienne. Quelque chose qui **l'enfonce** [43]. Un **truc** [32] qu'il peut pas éteindre. Quelque chose qui fait du bruit. Et il est **mort** [44].

Fabienne : J'ai peut-être quelque chose.

38. «*Foutoir*» є розмовним словом, що означає «безлад» або «хаос». Воно походить від дієслова «**foutre**» (робити, кидати) і вживається в неформальних контекстах.
39. «*Paperasse*» означає «папери» або «документи», але вживається в розмовному стилі, щоб підкреслити їхню кількість або бюрократичну природу; може мати зневажливий характер.
40. «*Ouais*» є неформальним варіантом «oui», часто використовується в розмовній мові, особливо в межах молодіжного соціолекту.
41. «*Ça colle*» – розмовний вираз, що буквально означає «це підходить» або «це відповідає». Використовується для підтвердження, що якась інформація або подія є логічною або правдоподібною в певному контексті.
42. «*Pourri*» є сленговим словом, що означає «погана людина» або «корумпована особа». Така конотація цього слова утворилась за рахунок метафоризації за ознакою якості від «*pourri*» (гнилий). Використовується для опису людей, яких вважають нечесними або підлими. Це слово додає мові зневажливого та критичного забарвлення, що є характерним для мовлення молоді.
43. «*Enfoncer*» (буквально «втопити його») означає «зробити ситуацію гіршою для когось» або «зруйнувати чийсь репутацію». Використовується для опису дії, яка сильно шкодить комусь. Це вираз є емоційно насиченим і підкреслює серйозність намірів мовця.

44. «*Il est mort*» в даному контексті означає «йому кінець». Це не буквальный вираз, а метафоричний, який використовується для опису серйозного ураження чи поразки когось. Такий вислів є типовим для молодіжного соціолекту, що часто використовує драматичні та образні вислови.

Друга глава

Приклад 1

Détenu : **T'es qui** [7], **toi** ? [30] T'es qui ?

Assane : Djibril. Djibril Traoré.

Détenu : **Hé** [3], Djibril me devait 1 000 € **d'came** [45]. Donc, c'est toi qui **m'les** [1] dois et **t'as** [1] 3 jours.

Assane : Trois jours ?

Détenu : **Quoi** [19], **c'est trop long** [7], Djibril ? **Hein** [3] ?

Assane : Non, c'est bien.

Détenu : C'est bien, **ouais** [39].

45. «*Came*» – слово розмовного реєстру мовлення, що використовується на позначення кокаїну або інших наркотиків. Воно вживається в неформальних розмовах, особливо серед молоді та в кримінальному контексті.

Приклад 2

Assane : Comment ça va, **mon pote** [18] ? **J'crois** [1] qu'elle te **kiffe** [46].

Étienne : Tu as trouvé un **bouquin** [47] ? **Cool** [33]. **J'peux t'demander** [1] un **truc** [32] ?

Assane : **C'que** [1] tu veux.

Étienne : Tu te **démerdes** [48] comme tu veux, mais tu fais sourire ma femme.
Moi, je vais plus pouvoir.

Assane : **Promis**. [5]

Étienne : ОК.

Assane : Merci pour le **bouquin** [47]. J'ai **c'que** [1] je voulais. **Faut** [5] que je venge mon père, maintenant.

46. «*Kiffer*» є розмовним словом, що означає «любити». Це слово, яке стало популярним у французькій молодіжній культурі (особливо) в передмістях, – походить з арабської мови. Використовується для вираження сильного симпатії або захоплення чимось чи кимось. Використання цього виразу також акцентує увагу на сенегальському корінні головного героя, демонструючи елемент мовлення дітей іммігрантів.

47. «*Bouquin*» означає «книжка» і є розмовним еквівалентом слова «*livre*».

48. «*Se démerder*» є розмовним словом, що означає «викрутитися», «знайти спосіб» або «порозумітися», додає мовленню грубого відтінку. Це слово здебільшого використовується, коли мова йдеться про пошук виходу з важкої ситуації або вирішення проблеми самостійно.

Наступним кроком нашого аналізу буде розгляд елементів молодіжного соціолекту, використаних в обраному матеріалі, на різних мовних рівнях.

A) Лексичний рівень

Особливість обраного матеріалу є велика концентрація різноманітних лексичних одиниць, притаманних молодіжному соціолекту. Так, під час нашого аналізу ми постійно зустрічали слова та вирази розмовного регістру мови як: «*planter*» (кидати [когось]), «*mômes*» (діти), «*galère*» (проблеми, труднощі),

«*tata*» (тітка). Часто так лексеми мають грубий чи, навіть, погрозливий характер: «*se barrer*» (забиратися), «*moche*» (потворний), «*con*» (дурень). Такі «грубощі» в більшості випадків вживаються з метою вираження неповаги до співрозмовника чи його приниження, інколи це спонтанні емоційні фрази, сказані не навмисне.

Наступне, що ми помітили це те, що в розглянутому матеріалі часто трапляються сленгові лексеми пов'язані з правопорушеннями або поліцією: «*choper*» (зловити, спіймати), «*doubler*» (надурити, провести), «*planquer*» (ховати), «*trafiquer*» (займатися незаконною діяльністю), «*flic*» (поліцейський), «*came*» (наркотики). Крім того, загальноновживані слова пов'язані з цією темою теж постійно з'являються в мовленні героїв: «*voler*» (красти), «*tuer*» (вбити), «*mort*» (мертвий), «*pendu*» (повішений) тощо. Така концентрація «злочинної» лексики є характерною ознакою мовлення передмість. В телесеріалі «Люпен» ми помічаємо лише декількох персонажів, які постійно вдаються до подібних лексем, що в цілому додає йому реалістичності та колоритності.

Наступним нашим спостереженням є надмірна кількість розмовних, інколи, навіть, арготичних синонімів для слова «*argent*» (гроші), якими користуються персонажі телесеріалу. Ми вирішили проаналізувати різницю їх використання і виявили, що головною їх відмінністю є ступень «розмовності», тож ми пропонуємо вам подивитися на них від найбільш офіційного варіанту, представленого в серіалі, до найбільш розмовного:

«*argent*» → «*sous*» → «*pognon*» → «*osseilles*» → «*fric*» → «*thune*».

Ці приклади вживаються героями за різних обставин. Таким чином, персонажі обирають варіант відповідного ступеню «розмовності», враховуючи ситуацію, в якій вони знаходяться, та те, з ким вони спілкуються.

Далі, ми поговоримо про запозичені слова, які використовуються у французькій мові, а саме в «молодіжному» її варіанті.

По-перше, це звичайно, англіцизми: «*buzz*» (хвилювання, популярність), «*checker*» (від англ. «to check» – перевіряти), «*job*» (робота). Англіцизми надають мовленню більш «сучасного» характеру та одночасно демонструють вплив глобалізації як явища на мовлення молоді.

Крім того, ми можемо помітити декілька сленгових слів арабського походження, які вживає головний герой телесеріалу: «*kiffer*» (любити), «*miskine*» (бідолаха). Тут, ми бачимо приклад мовлення дітей іммігрантів, а точніше, – його окремі елементи. Це є доволі закономірним явищем, адже протагоніст в дитинстві емігрував із Сенегалу, країни, у якій однією з державних мов є арабська, – до Франції.

На останок, варто зазначити, що лексичний рівень мовлення цього матеріалу характеризується насиченістю вульгаризмами, лайкою та нецензурною лексикою: «*putain*», «*cul*», «*s'emmerder*», «*aller se faire foutre*», «*bordel*» тощо. Ми помітили певну кореляцію між ситуативністю появи нецензурної лексики та подіями, що відбуваються:

1. У скрутних чи безвихідних ситуаціях. Наприклад, сцена в першому епізоді, в якій протагоніста ледве не викинули з вікна чи після смерті його батька: «*Allez vous faire foutre*».
2. При відчутті злості чи агресії: «*Bouge de là, bâtard ! Putain!*».
3. За неочікуваних, непередбачуваних обставин: «*C'est quoi, ce bordel?*»

Але щодо цього, маємо додати, що виконання однієї з цих умов не завжди призводить до результату у вигляді нецензурної лексики, адже в деяких ситуаціях вона може бути недоречною. Так, наприклад, шеф відділку поліції, який займається справою про викрадення кольє, був дуже розчарований тим, що розслідування стоїть на місці, але через його положення, використання вульгаризмів чи нецензурної лексики було б недоречним: «*Le mec, il met un costume de coursier et on est morts! Il est en train de nous balader, le gars! On est nulle part. On est des nazes! C'est n'importe quoi, cette enquête!*»

Ми виділили деякі моменти використання молодіжного соціолекту в цьому прикладі, і така інтенсивність його використання та негативні конотації лексем в даному випадку можуть бути певною

Таким чином, серіал «Люпен» використовує багатий арсенал мовних засобів для створення автентичного образу молодіжного мовлення, підкреслюючи соціальний контекст та емоційні стани героїв.

Б) Морфологічний і Синтаксичний рівні

Окрім вже зазначених в аналізі фрагментів матеріалу елементів молодіжного соціолекту, на розглядаємих рівнях присутні й інші особливості.

На морфологічному рівні, ми часто зустрічаємо апокопи, тобто скорочення слова шляхом відсікання його кінцевої частини. Це явище широко поширене в молодіжному мовленні, що надає йому неформального та розмовного характеру. Далі наведемо приклади з матеріалу:

- *Comme d'hab* (Comme d'habitude) – «Як зазвичай»;
- *Labo* (Laboratoire) – «Лабораторія»;
- *Coloc* (Colocataire) – «Співмешканець»;
- *Micro* (Microphone) – «Мікрофон».

Оскільки молодіжний соціолект зародився як спроба бунту, сепарації, йому не властиві довгі та складні слова, адже вони звучать занадто «академічно», тож апокопи слугують для спрощення таких лексем, а також для економії часу і зусиль під час спілкування

Далі, пропонуємо пригадати, що ми вже бачили численні приклади усічення фонемі [e] в кінці коротких слів, але в телесеріалі «Люпен», ми виділили схоже, але більш рідке у вживанні явище, а саме усічення кінцевого звуку [e] в інфінітивних формах дієслова та в дієприкметниках минулого часу (Participe passé) : «*Ça veut dire que cette histoire de pierres éparpill' [ées] à quelque part du monde, c'est de la connerie*».

Зазвичай такі випадки усічення відбуваються за дуже швидкого та емоційного мовлення. Тож, хоча це явище робить мовлення менш правильним з точки зору нормативності мови, водночас воно пожвавлює його, задає потрібного темпу.

На синтаксичному рівні ми розглянули багато випадків питань зі структурою 'nom' + 'verbe' + «*quoi*»?

Але в розглянутому матеріалі ми помітили питання зі схожою структурою, а саме 'nom' + 'verbe' + «*où*»?

- *Il est où, mon argent?*

Такі питання зустрічаються трохи рідше, адже є трохи більш специфічними, з прив'язкою до місця. Але в будь-якому випадку подібна структура питальних речень робить мовлення більш природним та невимушеним, оскільки дозволяє уникати важких граматичних структур. Крім того, це може а) сприяти створенню дружньої атмосфери між співрозмовниками; б) додати мовленню відтінку вимоги, інколи навіть погрози.

І останнім, доволі специфічним прикладом молодіжного соціолекту в розглянутому матеріалі є випадки відсутності часткового (*partitif*) або злитого (*contracté*) артиклів:

- *T'as l'argent?*

Тоді коли правильним варіантом мало би бути:

- *As-tu de l'argent?*

В цілому неправильне вживання артиклів порушує стандартні граматичні норми, але з іншого боку це дозволяє уникнути складних конструкцій, що особливо важливо у швидкому та динамічному спілкуванні. Це також демонструє певний рівень відчуженості від офіційної мови і надає мовленню більш вільний та незалежний характер.

Але можемо розглянути наведений приклад і з більш прагматичної точки зору. Необхідність використання часткового артикля в цьому прикладі зумовлена тим, що « argent » (гроші) у французькій мові є незлічуваним об'єктом, таким чином використовуючи цей іменник ми говоримо про всі гроші, що існують у світі чи про гроші як концепт, тоді як додавання до слова часткового артикля вказує на те, що мова йдеться про якусь конкретну (вказану до цього) чи неконкретну суму грошей. Але в цьому випадку обидва мовця можуть знати про яку суму грошей йде мова, і таким чином, за допомогою відсутності часткового артикля мовець наголошує, що це саме та сума, а не якась інакша.

В) Прагматичний рівень

На прагматичному рівні в обраному матеріалі можна помітити численні елементи, характерні для молодіжного соціолекту.

В першу чергу, це велика концентрація прикладів негативної аксіології.

Аксіологія - це вчення про цінності, і в мовленні вона часто проявляється у вигляді оцінок, які висловлюють ставлення мовця до того чи іншого об'єкта. Негативна аксіологія в телесеріалі «Люпен» проявляється у використанні грубих або нецензурних виразів для вираження незадоволення, роздратування або зневаги. Розглянемо кілька прикладів:

- *C'est cette bagnole de merde!* – Це все це лайнове авто;
- *Ça veut dire que cette histoire est de la connerie* – Це означає, що вся ця історія – повна нісенітниця;
- *T'es complètement con ou quoi?* – Ти зовсім дурень чи що?

Використання негативної аксіології має кілька важливих функцій:

1. Емоційна розрядка: Подібні вирази допомагають персонажам висловити свої негативні емоції та знизити напруження.

2. Підкреслення ситуації: Вони акцентують увагу на серйозності або критичності ситуації.
3. Соціальна ідентифікація: Використання грубої лексики створює відчуття приналежності до певної соціальної групи, де таке мовлення є прийнятним і звичним.

Окрім, негативної аксіології, ми помітили й інші приклади виразів, що мають вагомий прагматичний ефект. Таким прикладом, може слугувати використання так званих «запевняючих фраз» для підсилення переконливості та впевненості у висловлюваннях, наприклад:

- *Ma parole, il veut mourir, lui* – Я вам кажу, він хоче померти;
- *Je t'jure, c'est pas ma faute* – Клянуся, це не моя провина.

Такі фрази можуть виконувати ряд прагматичних функцій, що включає наступні:

1. Підтвердження істинності: Вони підсилюють довіру до слів мовця, створюючи враження чесності та відкритості.
2. Емоційний вплив: Запевнення додають емоційного навантаження, що робить висловлювання більш виразним і переконливим.
3. Соціальна близькість: Використання таких фраз створює ефект довірливого спілкування, що сприяє зближенню мовця та слухача.

На кінець, ми би хотіли розглянути важливий прагматичний елемент у розглянутому матеріалі, а саме гру слів.

Гра слів є важливим елементом молодіжного соціолекту, що додає мовленню іронії та гумору. Приклади гри слів, використані в телесеріалі «Люпен», підкреслюють дотепність і креативність мовлення персонажів, а також утворюють яскраві конотативні зв'язки:

- *Avoir la sale tête* – “мати брудну голову” (буквально), “виглядати втомленим” (фігурально);

- *Avoir la belle gueule* – «мати гарну морду» (буквально), «мати гарний вигляд» (фігурально).

Ця гра слів базується на різних значеннях і контекстах вживання одних і тих самих слів або виразів. Її функції включають:

1. Гумор: Гра слів робить мовлення більш жартівливим і розважальним.
2. Іронія: Використання слів з подвійним значенням дозволяє висловити прихований зміст або сарказм.
3. Інтелектуальна стимуляція: Гра слів вимагає від слухача більшої уваги і розуміння контексту, що додає динаміки до спілкування.

На кінець, ми хочемо зазначити, що вікові рамки вживання молодіжного соціолекту в розглянутому матеріалі доволі широкі. Так, це і підлітки 12-14 років (наприклад, маленький Асан, чи його син Рауль) до дорослих 40-50 років (наприклад, Фаб'єн).

Також, варіативність використання молодіжного соціолекту теж обширна: від звичайної розмовної лексики до арготизмів та тюремного жаргону. І варто додати, що молодіжний соціолект фігурує майже в кожній сцені телесеріалу, окрім тих, де показані серйозні заходи, як то аукціон у першому епізоді.

Щодо персонажів, які все ж таки не використовують або менше використовують молодіжний соціолект в своєму мовленні, то їх можна описати як інтелігентних, надто ввічливих або м'яких людей (наприклад, медсестра з другого епізоду).

Сам же головний герой використовує молодіжний соціолект в залежності від ситуації та від того, з ким він спілкується. Так, наприклад, при розмові з бандитами з першої серії він використовував багато лексики, в тому числі і арготичної, пов'язаної з незаконною діяльністю, при розмові з сином – використовував більш сучасні розмовні форми, а з медсестрою з другого епізоду – майже взагалі не вдавався до молодіжного соціолекту. Таким чином, він

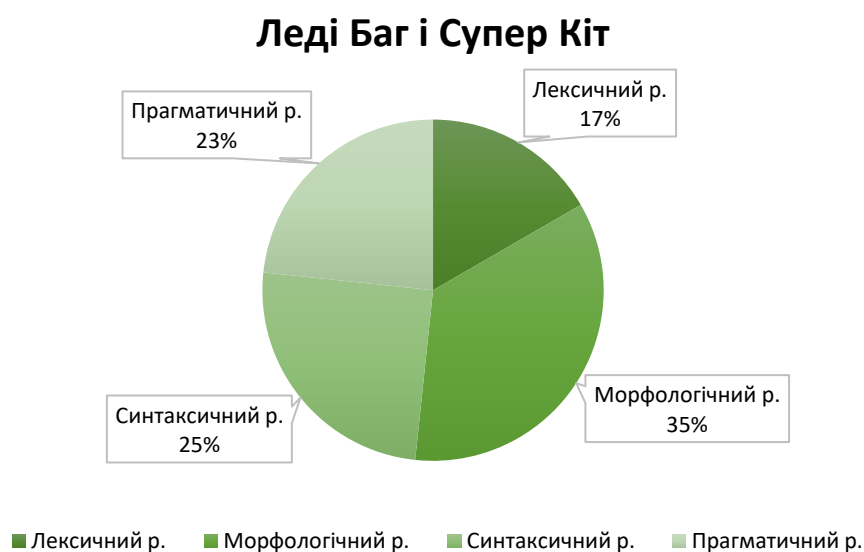
повністю адаптує своє мовлення під обставини, в яких знаходиться, що теж є цікавою ознакою мовної картини розглянутого матеріалу.

2.3. Відмінності у використанні та стилістичному забарвленні молодіжного мовлення в залежності від вікової групи цільової аудиторії

Щоб розглянути відмінності в частоті використання молодіжного соціолекту на різних мовних рівнях проаналізуємо наступні діаграми, створені на основі виділених прикладів під час аналізу фрагментів матеріалів.

Перед тим як перейти до наочних результатів, маємо зазначити, що в усіх наведених нижче діаграмах можлива невелика похибка через вибірковий характер матеріалів, обраних для їх створення.

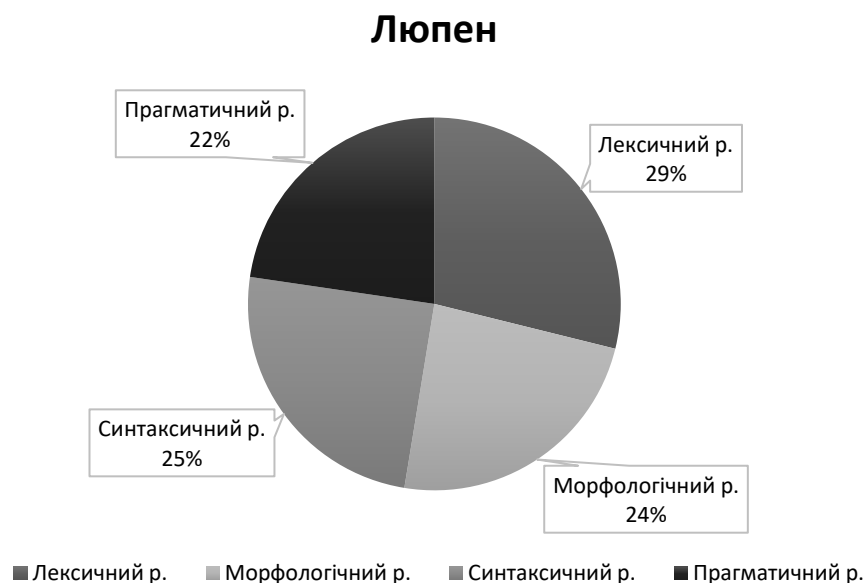
Діаграма 2.1.

Тож, можемо помітити, що молодіжний соціолект у поданому матеріалі функціонує здебільшого на морфологічному рівні, тоді як на лексичному його елементи з'являються лише в окремих випадках.

Подивимось на наступний розподіл у телесеріалі «Люпен»:

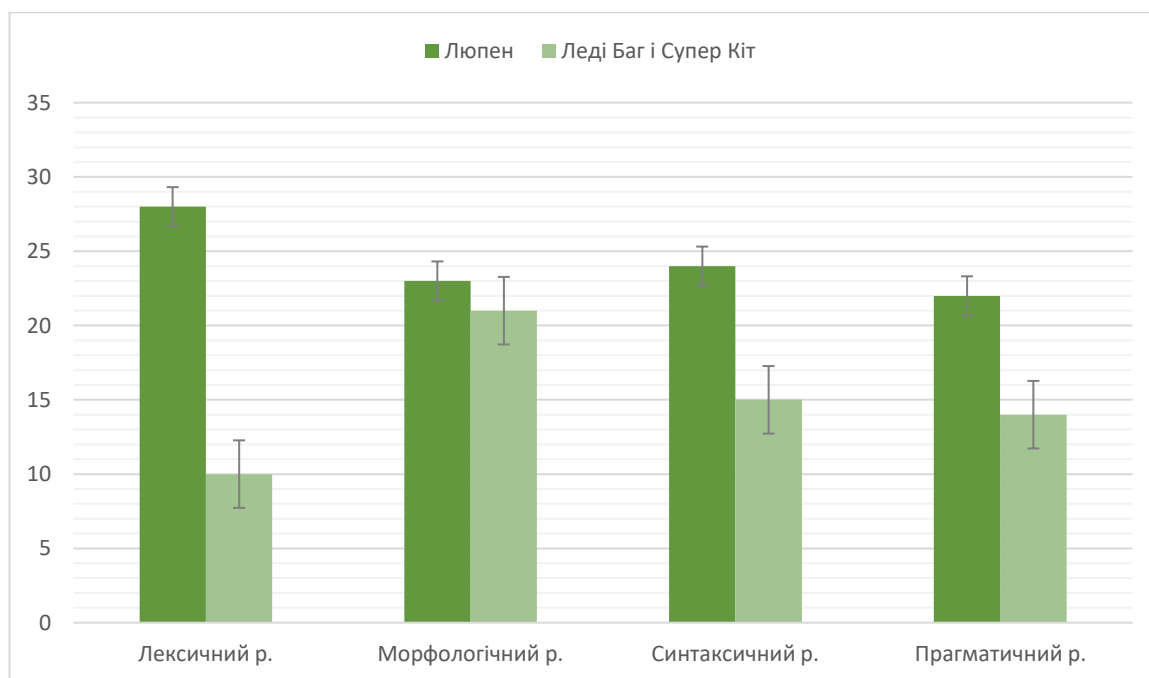
Діаграма 2.2.

На цій діаграмі, ми бачимо значно меншу відмінність у частоті використання елементів молодіжного соціолекту на різних мовних рівнях. В цілому, розподіл доволі збалансований, з невеликою перевагою лексичного рівня.

Для більш наочного порівняння розглянемо наступну діаграму:

Діаграма 2.3.

В представленій вище діаграмі ми використали функцію «планки похибок», яка демонструє межі можливої похибки на кожному з зображених

елементів. Таким чином, ми бачимо значні відмінності у частоті використання молодіжного соціолекту в обраних матеріалах, особливо на лексичному рівні, з різницею більше ніж в 2 рази.

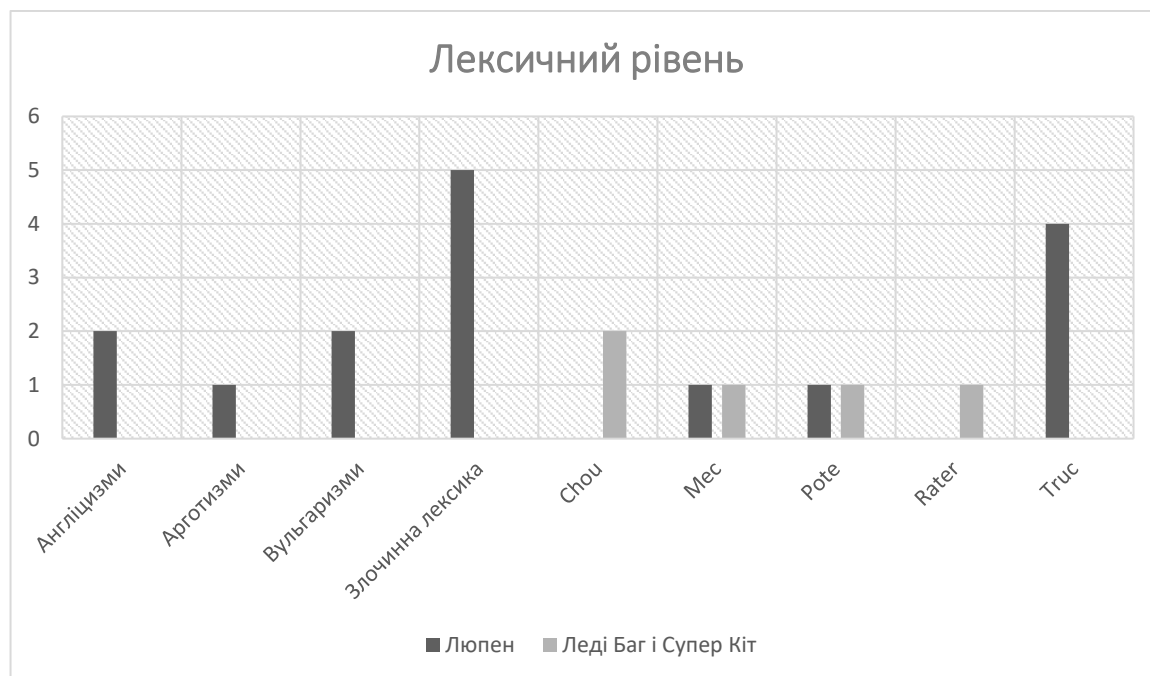
Також можемо помітити, що, з урахуванням похибки, на морфологічному рівні ситуація доволі схожа, тому поки тут відмінностей ми не помічаємо.

Наступним кроком порівняємо функціонування молодіжного соціолекту в телесеріалі «Люпен» та мультсеріалі «Леді Баг і Супер Кіт» на всіх мовних рівнях.

Перед тим, зазначимо, що в діаграмах не будуть представлені елементи, які зустрічаються одноразово, щоб уникнути «стихійних», не характерних для матеріалів елементів.

Пропонуємо розпочати з лексичного рівня:

Діаграма 2.4.

Отже, ми бачимо значні відмінності між обраними матеріалами на лексичному рівні. В першу чергу, ми бачимо відсутність в мультсеріалі «Леді Баг і Супер Кіт» арготизмів, вульгаризмів та «злочинної» лексики.

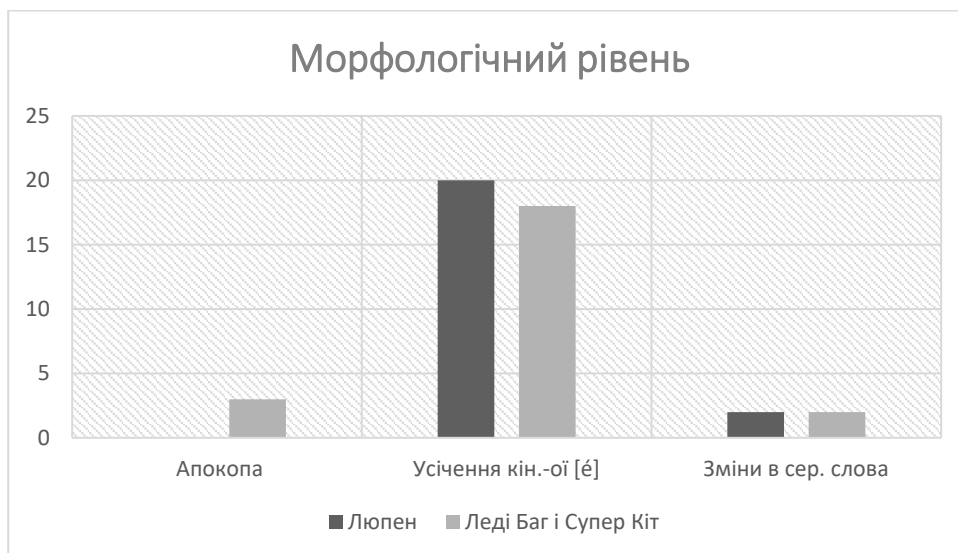
Тут, ми не будемо зважати на похибку, адже такі типи лексики є неприйнятними для серіалу з віковим обмеженням від 6 років. Тому, навіть, якщо схожі вислови можуть використовуватися, то лише в одноразових випадках. Ми також не будемо брати до уваги англіцизми, адже в інших матеріалах мультсеріалу «Леді Баг і Супер Кіт» їхня концентрація значно більша.

Також, популярною в телесеріалі «Люпен» є лексема « truc », що є за своєю природою доволі хаотичною, та майже не має конкретних конотацій, наближаючись за значенням до демонстративних займенників (pronoms démonstratifs). З цього виходить, що мовлення в мультсеріалі має більш чіткий та конкретний характер.

Також, в матеріалі націленому на дитячу та підліткову аудиторію ми знайшли декілька популярних слів, які не використовувалися в серіалі «Люпен». По-перше, це дієслово «rater» (хоч в обраних фрагментах воно було використано лише один раз, надалі воно часто зустрічається в матеріалі), що є типовою лексемою школярів. І, по-друге, це дієслово « chou », яке також має більше місця в приязних дружніх компаніях, які зазвичай демонструються для дитячо-підліткової аудиторії.

Наступним розглянемо морфологічний рівень:

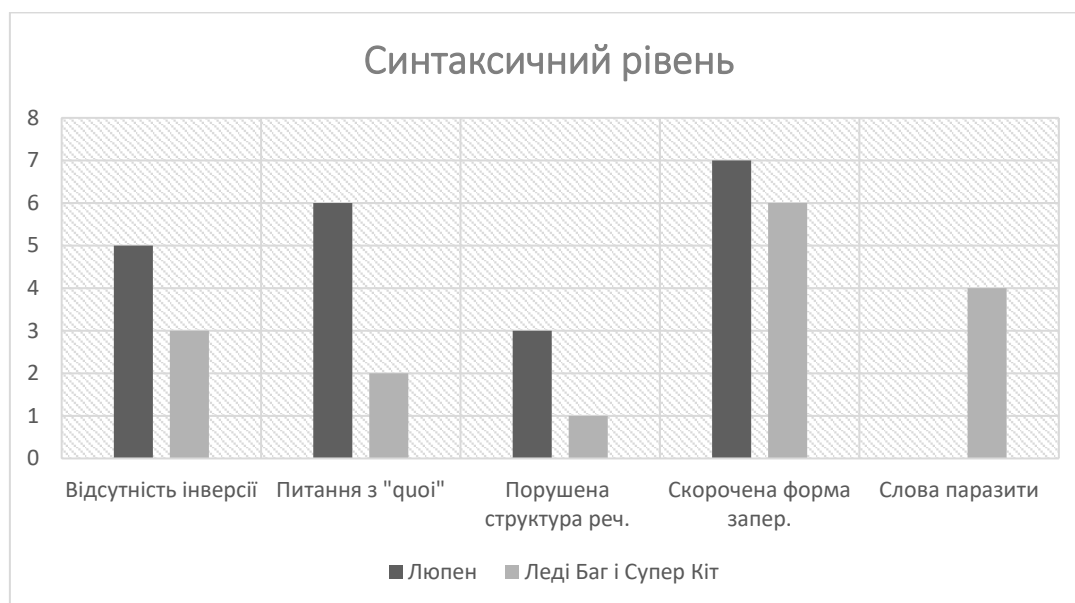
Діаграма 2.5.

Апокопа в телесеріалі «Люпен» зустрічається доволі часто, тому в даному випадку мова йде як раз про вказану раніше похибку. Окрім цього елементу, можемо побачити на діаграмі доволі схожу ситуацію в обох матеріалах. Тому, можемо зробити висновок, що молодіжний соціолект на морфологічному рівні в цілому функціонує однаково в незалежності від віку цільової аудиторії.

Тепер розглянемо, синтаксичний рівень:

Діаграма 2.6.

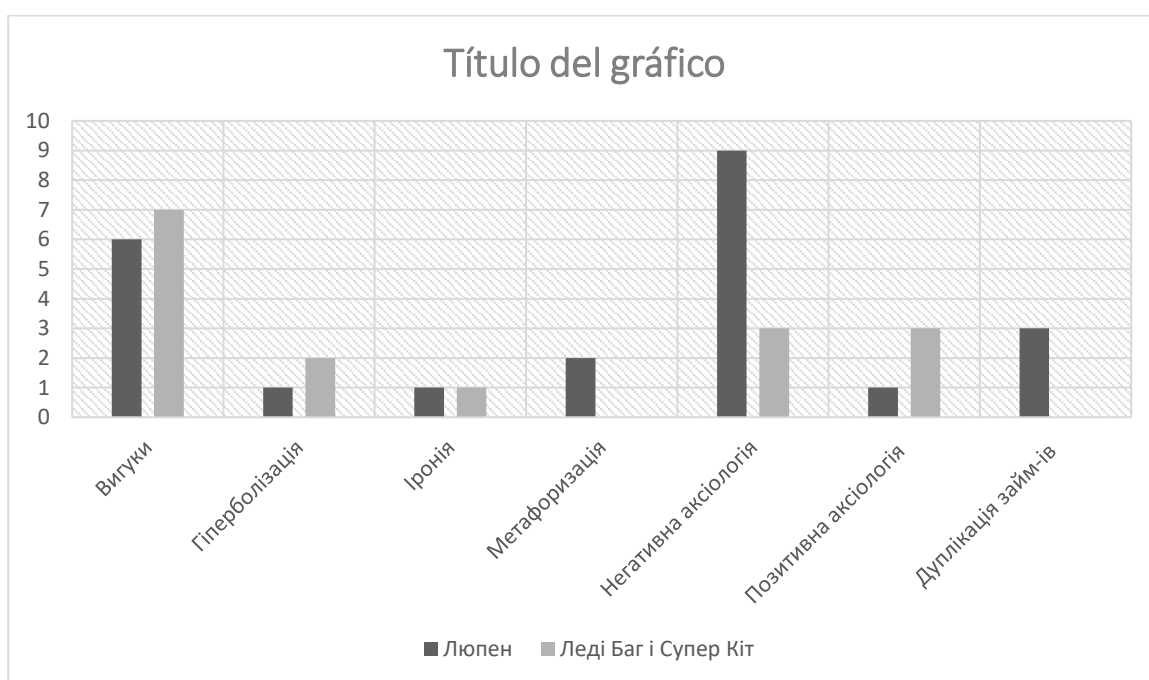

На цьому рівні ми бачимо більше відмінностей. Можемо помітити більшу розслабленість при виборі порядку слів як в питальних, так і в стверджувальних реченнях в телесеріалі «Люпен». В будь-якому випадку, звичка до порушень структури речення може призвести до випадкових помилок у школі, а тим самим і погіршення оцінок, тому для зменшення впливу на аудиторію в мультсеріалі трохи рідше використовуються подібні конструкції. Але з іншого боку, різниця між кількістю скорочень заперечних форм може пояснюватись наявністю похибки, тож це є популярним елементом молодіжного соціолекту серед усіх цільових аудиторій.

І, крім того, бачимо частіше використання слів-паразитів у мовленні мультсеріалу «Леді Баг і Супер Кіт». Це можна пояснити тим, що молоді часто треба більше часу, щоб обдумати слова, як свої, так і співрозмовника, і таким способом вони роблять необхідні паузи в розмові.

І, на кінець, так само розглянемо функціонування молодіжного соціолекту в обраних матеріалах на прагматичному рівні мови:

Діаграма 2.7.

Помітною відмінністю є значна різниця у використанні негативної аксіології. Це є типовим моментом для кінокартин націлених на дорослу аудиторію, де мовлення часто може бути «вуличним», тобто містити елементи лайки, образ та інших елементів, які здебільшого не транслюються для молодших глядачів.

Теж саме із дуплікацією займенників (pronon tonique та pronon démonstratif) у питальних реченнях. Такі елементи часто додають мовленню грубості та використовуються у вимогливому тоні, що теж не є характерним для картин націлених на підліткову та/або дитячу аудиторію.

Використовуючи дані отримані з аналізу наведеного вище та в пунктах 2.1. та 2.2. ми виявили наступні спільні та відмінні риси функціонування молодіжного соціолекту:

Таблиця 2.1.

Спільне	Люпен	Леді Баг і Супер Кіт
Лексичний рівень		
<p>Використання англіцизмів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Більша інтенсивність та варіативність вживання лексичних одиниць молодіжного соціолекту; - Використання вульгаризмів, арготизмів та нецензурної лексики; - Специфічна лексика, що стосується незаконної діяльності; - Використання сленгових слів арабського походження. 	<ul style="list-style-type: none"> - Вживання лексем молодіжного соціолекту, характерних для школярів; - Використання більш нейтральної розмовної лексики.
Морфологічний рівень		
<ul style="list-style-type: none"> - Усічення кінцевої [é] в односкладних словах; - Використання апокоп. 	<p>Усічення кінцевої [é] в інфінітивній формі дієслова чи дієприкметнику минулого часу під час швидкого мовлення.</p>	

Синтаксичний рівень		
Скорочення заперечних конструкцій лише до другої половини рас.	<ul style="list-style-type: none"> - Частіші випадки порушення структури стверджувального та питального речення; - Запитання за схемою: 'nom' + 'verbe' + "quoi". 	<ul style="list-style-type: none"> - Переривчатість мовлення, наявність нескладних речень; - Вживання слів-паразитів.
Прагматичний рівень		
<ul style="list-style-type: none"> - Метафоризація як лексем, так і речень; - Використання гумористичних елементів: іронії чи гри слів. 	<ul style="list-style-type: none"> - Набагато більша концентрація негативної аксіології; - Використання «запевняючих» фраз; - Дуплікація займенників (tonique та démonstratif) у питальних реченнях задля посилення прагматичного ефекту. 	<ul style="list-style-type: none"> - Гіперболізовані міміка та жести; - Частіше використання позитивної аксіології; - Більша концентрація різноманітних вигуків.

На останок, варто розглянути використання молодіжного соціолекту в обраних матеріалах.

По-перше, в телесеріалі «Люпен» нам демонструється більша варіативність ситуацій, де використовується молодіжний соціолект. Коли в мультсеріалі «Леді Баг і Супер Кіт» це здебільшого мова для друзів, інколи також для батьків, протагоніст «Люпену» може вдаватися до молодіжного соціолекту при розмовах із знайомими, сином, ворогами і, навіть, незнайомцями.

Ще одним цікавим моментом є те, що в мультсеріалі «Леді Баг і Супер Кіт» дорослі персонажі майже не використовують молодіжний соціолект, тоді як в серіалі «Люпен» такого немає. Таким чином у серіалі, націленому на дорослу

авдиторію відображається більш чітка та правдива картина реальності, тоді як для підліткової аудиторії створюється інша картина – та, яка виглядає більш реальною для них, де молодіжний соціолект використовується лише їх однолітками, а дорослі розмовляють лише офіційною та «серйозною» мовою.

Висновки до другого розділу

Аналіз функціонування молодіжного мовлення у французькому кіномистецтві, зокрема у мультсеріалі «Ледібаг і Супер Кіт» та телесеріалі «Люпен», дозволив виявити певні закономірності та відмінності в залежності від вікової цільової аудиторії. Зокрема, було встановлено наступне:

У мультсеріалі «Ледібаг і Супер Кіт» переважають морфологічні засоби молодіжного соціолекту, тоді як лексичні засоби використовуються рідше.

У телесеріалі «Люпен» спостерігається більш рівномірний розподіл між морфологічними та лексичними засобами, з невеликою перевагою лексичних.

У телесеріалі «Люпен» лексичні засоби молодіжного соціолекту використовуються частіше, ніж у мультсеріалі «Ледібаг і Супер Кіт». Найменша різниця у частоті використання спостерігається на морфологічному рівні, найбільша – на лексичному.

У мультсеріалі «Ледібаг і Супер Кіт» відсутні вульгаризми, арготизми та елементи мовлення передмість, що відображає більш нейтральний характер мови для підліткової аудиторії.

Лексеми, характерні для підліткової аудиторії, такі як «rater» та «chou», відсутні у телесеріалі «Люпен», який спрямований на дорослу аудиторію.

В обох матеріалах спостерігається скорочення заперечних конструкцій та порушення порядку слів у стверджувальних реченнях.

Але в телесеріалі «Люпен» значно більше випадків побудови питань за схемою 'nom' + 'verbe' + «*quoi*», що додає їм грубості та вимогливості, нехарактерної для підліткових серіалів.

Слова-паразити майже не використовуються у телесеріалі «Люпен», що свідчить про їх більшу характерність для підліткової аудиторії.

У мультсеріалі «Ледібаг і Супер Кіт» частіше використовуються вигуки, що пояснюється більшою емоційністю підлітків. А в телесеріалі «Люпен» частіше використовуються випадки негативної аксіології та метафоризації, що відповідає потребам дорослої аудиторії у глибшому аналізі та розумінні контексту.

Повторення присвійного або демонстративного займенника у телесеріалі «Люпен» свідчить про більш вимогливий характер мовлення.

Таким чином, аналіз матеріалів показав, що молодіжний соціолект функціонує по-різному в залежності від віку цільової аудиторії. У мультсеріалі для підлітків мовлення більш нейтральне, з акцентом на морфологічних засобах, тоді як у телесеріалі для дорослих лексичні засоби використовуються частіше, мовлення має більш грубий та вимогливий характер, а також включає негативну аксіологію та складніший рівень метафоризації.

ВИСНОВКИ

На основі розглянутих теоретичних засад і проведеного аналізу функціонування молодіжного соціолекту у французькому кіномистецтві, можна зробити кілька важливих узагальнень.

Соціолінгвістика, як галузь мовознавства, досліджує взаємозв'язок між мовою і суспільством, зосереджуючись на соціальному контексті використання мови. Соціолект, у свою чергу, є соціально маркованою лексикою та словосполученнями, які використовуються певною суспільною групою. Молодіжний соціолект, як один з варіантів загальнонародної мови, обумовлений віковими, соціальними та світоглядними критеріями, що використовується молоддю в умовах невимушеного спілкування.

Характерними рисами молодіжного соціолекту є неформальність, надмірне вживання гумору, сарказму, висока емоційність, фамільярність та прагнення до нестандартного самовираження. Цей соціолект поділяється за ознаками віку, соціальною приналежністю, територіальною ознакою, гендерним критерієм та ступенем освіченості. Основні типи молодіжного соціолекту включають мовлення школярів та студентів та *argot des cités* (мова передмість). На лексичному рівні молодіжний соціолект суттєво відрізняється від його традиційних форм через зміни в функціях його вживання, що можна простежити лише в соціальних ситуаціях.

Аналіз функціонування молодіжного мовлення у французькому кіномистецтві, зокрема у мультсеріалі «Ледібаг і Супер Кіт» та телесеріалі «Люпен», показав, що молодіжний соціолект функціонує по-різному в залежності від віку цільової аудиторії. У мультсеріалі «Ледібаг і Супер Кіт» мовлення більш нейтральне, з акцентом на морфологічних засобах, тоді як у телесеріалі «Люпен» частіше використовуються лексичні засоби,

мовлення має грубий та вимогливий характер, включає негативну аксіологію та складніший рівень метафоризації.

Основні відмінності між мультсеріалом «Ледібаг і Супер Кіт» та телесеріалом «Люпен» включають відсутність вульгаризмів та арготизмів у мультсеріалі, більшу частоту використання вигуків у мультсеріалі та більшу частоту негативної аксіології та метафоризації у телесеріалі. Також у телесеріалі «Люпен» частіше спостерігається побудова питань за схемою ‘nom’ + ‘verbe’ + “quoi” та повторення присвійного або демонстративного займенника, що додає грубості та вимогливості мовленню.

Таким чином, французький молодіжний соціолект є складною та динамічною системою, яка відображає не лише мовні, але й соціокультурні тенденції молодіжної підкультури. Його функціонування у кіномистецтві демонструє, як молодіжне мовлення адаптується до різних вікових та соціальних контекстів, забезпечуючи автентичність і відповідність очікуванням цільової аудиторії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білодід І. К. Словник української мови, том 9. Київ : Наук. думка, 1978. 916 с.
2. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. Дніпродзержинськ : Видавничий центр «Академія», 1999. – 288 с.
3. Кравець О. І. Лексичні особливості молодіжних соціолектів у сучасній японській мові / Олена Іванівна Кравець. // Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. – 2021. – №16. – С. 68–72.
4. Макарова О. В. Синхронічний та діахронічний підходи до вивчення верлану. Мовні і концептуальні картини світу. 2013. № 46. С. 450–455.
5. Нужна К. А. Вплив арго на мовлення молоді у Франції. Комунікативна лінгвістика, 2012. С. 63–65.
6. Нужна К. А. Соціолінгвістичні особливості молодіжного мовлення Франції : дис. канд. філ. н. Київ, 2015. 262 с.
7. Руденко М. Ю. Арго, жаргон і сленг у європейському й американському мовознавстві: історія і сучасний стан дослідження : дис. канд. філ. наук. Слов'янськ, 2019. 270 с.
8. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2010. 844 с.
9. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.
10. Соціолінгвістика: навчальний посібник / Л. Антошкіна, Г. Красовська, П. Сигеда, О. Сухомлинов. Донецьк: ТОВ «Юго-Восток Лтд», 2007. 360 с.
11. Ставицька Л. О. Арго, жаргон, сленг: Соціальна диференціація української мови. Київ : Критика, 2005. 464 с.
12. Угрин Т. В. Французька соціолінгвістика: сучасний стан та перспективи розвитку. Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. - 2009. - Вип. 16. С. 479-486.

13. Bauvois C. L'âge de la parole : la variable âge en sociolinguistique [Электронный ресурс] / Cédric Bauvois // DiversCité langues. – 1998. – Режим доступа до ресурсу: www.quebec.ca/diverscite.
14. Bertucci M. Les parlers jeunes en classe de français / Marie-Madeleine Bertucci. *Le français aujourd'hui*. 2003. №143. С. 25–43.
15. Billiez J. Le «parler véhiculaire interethnique» de groupes d'adolescents en milieu urbain. Paris : Didier Erudition. 1992. С. 117–126.
16. Boutet J. Sociolinguistique et analyse de discours : façons de dire, façons de faire. *Langage et société*. 2005. №114. С. 15–47.
17. Boyer H. Introduction à la sociolinguistique. Dunod, 2001. 104 с.
18. Calame-Gippet F. Normes et variations dans les écritures privées à l'école et au lycée. *Le français aujourd'hui*. №143, 2003. С. 57–67.
19. Chiraz H. Le français des cités à travers le prisme du genre [Электронный ресурс] / Hakim Chiraz. – 2022. – Режим доступа: https://www.researchgate.net/publication/362213894_LE_FRANCAIS_DES_CITES_A_TRAVERS_LE_PRISME_DU_GENRE_THE_LANGUAGE_OF_CITESTHROUGH_THE_PRISM_OF_GENDER.
20. Conein B. Le français populaire des jeunes de la banlieue parisienne, entre permanence et innovation. Actes du Colloque de Heildelberg, Jugendsprache/langue des jeunes/youth language. 1998. С. 105–123.
21. Dauzat A. Les argots: Caractères – évolution – influence. Paris : Librairie Delagrave, 1929. 189 с.
22. Duez D. Organisation temporelle du parler des banlieues : une étude pilote. Skholê, Cahiers de la recherche et du développement. 1997. С. 43–57.
23. Ervin-Tripp S. Sociolinguistic Rules: Alternation and Co-occurrence. *Directions in Sociolinguistics*. 1972. С. 213–250.
24. Fishman J. Sociolinguistique. Paris : Nathan, 1971. 160 с.
25. Goudaillier J. Comment tu tchatches! Paris: Maisonneuve & Larose, 2019. 310 с.
26. Grutman R. Langues étrangères et savoir romantique: considérations préliminaires. *Le festin de Babel*. 1919. С. 71–90.

27. Guiraud P. Argot. Paris : P.U.F., 1976. 128 с.
28. Jamin M. «Beurs» and accent des cités: a case study of linguistic diffusion in la Courneuve. Contemporary French and Francophone Studies. 2004. №8. С. 169–176.
29. Kašparová V. La langue et la culture des jeunes [Электронный ресурс] / V. Kašparová, J. Uvírová. 2009. Режим доступа: <https://theses.cz/id/mqw531/87481-300919125.pdf>.
30. Kernel B. Le vrai langage des jeunes explique aux parents. Paris : Albin Michel, 1996. 272 p.
31. Labov W. Le Parler ordinaire: la langue dans les ghettos noirs des États-Unis. Paris : Les Éditions de Minuit, 1993. 519 с.
32. Lehka I. Identification d'un marqueur prosodique de l'accent de banlieue : le cas d'une banlieue rouennaise. Actes du colloque MIDL. 2004. P. 145–150.
33. Merle P. Argot, verlan et tchatches. Toulouse : Editions MILAN, 1997. 64 p.
34. Myers-Scotton C. Duelling languages, grammatical structure in code-switching. Oxford : Clarendon Press, 1997. 300 p.
35. Partridge E. Slang to-day and yesterday. London : Routledge & Kegan Paul, 1979. 476 p.
36. Pratiques et représentations langagières de groupes de pairs en milieu urbain [Электронный ресурс] L'Observatoire des pratiques linguistiques (DGLFLF). 2003. – Режим доступа: <https://www.yumpu.com/fr/document/view/16689975/pratiques-et-representations-langagieres-de-groupes-de-pairs>.
37. Sourdot M. L'argotologie: entre forme et fonction. La Linguistique, 2002. №38. С. 25–39.
38. Stewart C. Engueulade ou énumération ? Attitudes envers les contours intonatifs enregistrés dans les banlieues. Situations de banlieues: enseignement, langues, cultures, Paris : Institut National de Recherche, 2005. С. 241–252.
39. Trimaille C. Approche sociolinguistique de la socialisation langagière d'adolescents : автореф. дис. на здобуття ступеня доктора філософії, Grenoble, 2003. 1042 с.

40. Wiktionnaire, le dictionnaire libre [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://fr.wiktionary.org/wiki/Wiktionnaire:Actualit%C3%A9s>.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

41. Lupin [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://www.netflix.com/us/title/80994082?s=i&trkid=258593161&vlang=en&clip=81645043>.

42. Miraculous : Les Aventures de Ladybug et Chat Noir [Електронний ресурс] –
Режим доступу:
<https://www.netflix.com/us/title/80164216?s=i&trkid=258593161&vlang=en&clip=81689532>.

43. PAROLES RENAUD [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://www.paroles.net/renaud>

44. Phosphore [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://www.phosphore.com/>.